

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΩΣΣΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ

Η Έρευνα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Δράσης 1:

Π1.3.: «Οι Νέες Τεχνολογίες και η Επαγγελματική Συμβουλευτική των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και των Ατόμων που Κινδυνεύουν από Κοινωνικό Αποκλεισμό»

του Έργου:

«Μελέτη, σχεδιασμός και ανάπτυξη προγραμμάτων Σ.Ε.Π. σε επίπεδο σχολικής μονάδας και Κέντρου Σ.Ε.Π. για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες και Άτομα Κοινωνικώς Αποκλεισμένα»

της Ενέργειας 1.1.ε.: «Επαγγελματικός Προσανατολισμός» του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. – 2^ο Κ.Π.Σ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΕΡΕΥΝΑ	8
ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	9
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	10
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ στην ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑμΕΑ & ΚΑτΑ με τις Νέες Τεχνολογίες	11
ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ	15
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	18
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – για Επαγγελματική Συμβουλευτική	18
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET	56
ΓΕΝΙΚΑ	56
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET	59
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΝΤΠ ΓΙΑ ΑμΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	65
ΤΗΛΕΚΕΝΤΡΟ	65
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	67
ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ, Α., Π. (1993): ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΟΜΙΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ BLISSYMBOLICS ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	69
CALLIGRAPHER	73
SPEECH ACTIVATED TELEPHONE (SAT)	74
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΝΤΠ ΓΙΑ ΚΑτΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	75
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ [ΙΣΤΑΜΕ]	75
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΝΤΠ ΓΙΑ ΑμΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	76
ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ - ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ – ΜΗΧΑΝΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ [ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ]	76
ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	81
ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ρόλος της τεχνολογίας αποκτά όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα στη σύγχρονη κοινωνία και η συμβολή της στην ανάπτυξη γίνεται καθημερινά εντονότερη. Συγχρόνως μεγαλώνει και η ανάγκη επαφής όλων των ανθρώπων με τις νέες τεχνολογίες, προκειμένου να είναι ικανοί να παρακολουθήσουν τον ανταγωνισμό στην αγορά εργασίας. Αυτό αφορά όλα τα νέα άτομα και ιδιαίτερα τα **Άτομα με Ειδικές Ανάγκες** [από εδώ και πέρα ΑμΕΑ] και τα λεγόμενα **Κοινωνικώς Αποκλεισμένα Άτομα** [από εδώ και πέρα ΚΑΠΑ] (ή καλύτερα *άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό*).

Η νέα Συνθήκη του Άμστερνταμ παρέχει περισσότερες δυνατότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την προώθηση της ισότητας, τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Ειδικά μεταξύ των άλλων λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, όχι μόνο για ενίσχυση της κοινωνικής δικαιοσύνης αλλά και για καθαρά οικονομικούς λόγους, προκειμένου να έχουν όλοι τη δυνατότητα να συμμετέχουν και να συμβάλλουν στην οικονομική ευημερία της κοινωνίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1998).

Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας συμπεριλαμβάνεται στους στόχους της συνθήκης του Maastricht (Δεκέμβριος, 1991) όπου αναγνωρίστηκε ο σημαντικός ρόλος της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επανακατάρτισης ως παράγοντα ο οποίος διευκολύνει την προσαρμογή των εργαζομένων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί ενέργειες επαγγελματικού προσανατολισμού και παροχής συμβουλευτικής βοήθειας, που προορίζονται να διευκολύνουν την επαγγελματική ένταξη και επανένταξη των «ειδικών» ομάδων του πληθυσμού.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής και για την επίτευξη των στόχων της, η έρευνα για τις *νέες τεχνολογίες και Επαγγελματική Συμβουλευτική των ΑμΕΑ και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό*, αποκτά ιδιαίτερη σημασία και πιο συγκεκριμένα συμβάλλει:

- Στην κατανόηση εκ μέρους των Συμβούλων ΣΕΠ, των πλεονεκτημάτων που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες στην Συμβουλευτική των ΑμΕΑ και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό, με σκοπό την βελτίωση των υπηρεσιών που τους παρέχονται.
- Στην πληροφόρηση των ΑμΕΑ και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό για τον τρόπο που οι νέες τεχνολογίες συμβάλλουν στην βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων τους.
- Στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας όλων όσων ασχολούνται με δραστηριότητες ΣΕΠ.

Όσον αφορά τη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό (επαγγελματική συμβουλευτική) και ιδιαίτερα την καταγραφή των επαγγελματικών κλίσεων των μαθητών διαπιστώνεται ότι δεν έχει μέχρι τώρα δοθεί η δέουσα προσοχή από τους αρμόδιους φορείς της εκπαίδευσης, μολονότι πρόκειται για σημαντικά θέματα που αφορούν τα παιδιά τόσο του γενικού πληθυσμού όσο και εξειδικευμένες ομάδες όπως τα παιδιά με ειδικές ανάγκες – αναπηρίες και τα παιδιά που βρίσκονται στην κατηγορία των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό. Για να μπορέσουν να καταγραφούν οι επαγγελματικές τάσεις των νέων χρειάζεται σχεδιασμός με εφαρμογή των δυνατοτήτων των Νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής [από εδώ και πέρα ΝΤΠ]. Ερευνητικές προσπάθειες με στόχο τη στατιστική ανάλυση και μελέτη των κλίσεων των νέων, όπως αυτές θα καταγράφονται σε ερωτηματολόγια επαγγελματικού προσανατολισμού, τα οποία θα μπορούν να βρίσκονται στο διαδίκτυο και θα βασίζονται στη θεωρία της ψυχομετρίας και της επαγγελματικής συμβουλευτικής, μπορούν να οδηγήσουν σε χρήσιμα συμπεράσματα προς την κατεύθυνση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η τεχνολογία και οι συγκεκριμένες εφαρμογές στο χώρο της επαγγελματικής συμβουλευτικής αλλά και οι ευρύτερες εφαρμογές στον εργασιακό χώρο επιφέρουν ανακατατάξεις στον εργασιακό χώρο, δημιουργώντας νέους τρόπους επικοινωνίας (π.χ. μέσω των υπολογιστών με τη χρήση της φυσικής γλώσσας

και εικόνας). Η διαρρύθμιση του παραδοσιακού γραφείου αλλάζει, ενώ η προοπτική για εργασία από μακριά γίνεται ολοένα και πιο ελκυστική (στην περίπτωση των ΑμΕΑ ίσως και πιο πρακτική) για εργοδότες και εργαζόμενους.

Τα δεδομένα αυτά, που συνιστούν μια νέα πραγματικότητα στον εργασιακό χώρο, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για επαναπροσδιορισμό των δεξιοτήτων, για ανάπτυξη στενότερης σχέσης με την τεχνολογία και για αλλαγή νοοτροπίας τόσο από την πλευρά των εργοδοτών όσο και από την πλευρά των εργαζομένων.

Τα σημεία τα οποία πρέπει να επικεντρωθεί η προσπάθεια τόσο των υποψηφίων όσο και των ήδη εργαζομένων είναι η ανάγκη για εξειδίκευση, η ανάγκη για εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες, η αυτοϋποκίνηση και η καλύτερη αίσθηση επαγγελματισμού αλλά και η ευαισθητοποίηση και διαρκής ενημέρωση.

Η πραγματικότητα σήμερα είναι ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών από τους Συμβούλους ΣΕΠ για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων τους είναι περιορισμένη, γενικά, όχι μόνο σε θέματα που αφορούν στα ΑμΕΑ και τα άτομα που απειλούνται από τον κοινωνικό αποκλεισμό. Αναμφισβήτητα όμως οι νέες τεχνολογίες οδηγούν και στη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών ΣΕΠ.

Περιορισμένη είναι επίσης η χρήση των νέων τεχνολογιών από τα ΑμΕΑ και τα άτομα που απειλούνται από τον κοινωνικό αποκλεισμό λόγω και της ελλιπούς πληροφόρησης και κατάρτισης. Πιστεύεται όμως ότι για τα ΑμΕΑ και τα άτομα που απειλούνται από τον κοινωνικό αποκλεισμό είναι εφικτή η προετοιμασία για απασχόληση και ένταξη στην παραγωγική διαδικασία, μέσω των ΝΤΠ, καθώς μπορούμε πια να κάνουμε λόγο για «*σχεδίαση για όλους*» στη νέα κοινωνία της πληροφορικής.

Ίσως μάλιστα τα άτομα που ανήκουν στις προαναφερθείσες ομάδες και έχουν δυνατότητα χρήσης των νέων τεχνολογιών έχουν και περισσότερες πιθανότητες για βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας.

Η σύνθεση των αποτελεσμάτων της έρευνας προσφέρει, σε πρώτο επίπεδο, καινούργια ποιοτικά στοιχεία που είναι πρακτικά εφαρμόσιμα από τους λει-

τουργούς του ΣΕΠ, ενώ αποτελεί αρχική πηγή πληροφόρησης που αφορά την προετοιμασία και την ένταξη των νέων με ειδικές ανάγκες και αυτών που ανήκουν σε κατηγορίες που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.

ΕΡΕΥΝΑ

Με την παρούσα έρευνα ανιχνεύεται:

α) εάν οι νέες τεχνολογίες ως εργαλείο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην Ελλάδα, είναι δυνατόν να διευκολύνουν την προετοιμασία και ένταξη στην αγορά εργασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και των κοινωνικώς αποκλεισμένων και

β) εάν η γνώση της χρήσης των νέων τεχνολογιών, μπορεί να βοηθήσουν τα άτομα που ανήκουν στις ομάδες αυτές στην επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Τόσο τα άτομα με ειδικές ανάγκες όσο και τα άτομα που ανήκουν σε ομάδες που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό, αντιμετωπίζουν προβλήματα, στην κοινωνική και ειδικότερα στην επαγγελματική τους ένταξη, διαφορετικά από τους υπόλοιπους ανέργους: αποκλείονται από την αγορά εργασίας εξαιτίας της ύπαρξης διακρίσεων εις βάρος τους, ενώ συχνά δεν έχουν πρόσβαση σε αυτήν διότι έχουν μειωμένα προσόντα ή τα υπαρκτά τους προσόντα μειώνονται εξαιτίας κάποιων άλλων αρνητικών παραγόντων (δυσκολία πρόσβασης στους χώρους της εργασίας για κάποιες ομάδες ΑμΕΑ, όπως τα άτομα με προβλήματα όρασης ή τα άτομα με κινητικά προβλήματα, διαδικασίες αναγνώρισης – πιστοποίησης προσόντων και σπουδών για ΚΑΠΑ). Έτσι λοιπόν οι ομάδες αυτές, έχουν έλλειψη υπηρεσιών ΣΕΠ και επαγγελματικής προετοιμασίας καθώς και απουσία διαδικασιών ένταξης στο επάγγελμα.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ειδικότερα στόχοι της έρευνάς μας ήταν:

- Η καταγραφή της υπάρχουσας εμπειρίας από την πιθανή εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην επαγγελματική Συμβουλευτική των ΑμΕΑ και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.
- Η καταγραφή των παρατηρήσεων από πιθανή πειραματική εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην επαγγελματική Συμβουλευτική των ΑμΕΑ και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.
- Η ανίχνευση του χώρου της αγοράς εργασίας, σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει για χρήση των νέων τεχνολογιών από τα ΑμΕΑ και τα άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό και πόσο το γεγονός αυτό βοηθά στην επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων αυτών.
- Η ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των Συμβούλων ΣΕΠ των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, αλλά και των κοινωνικών φορέων για τη συμβολή των νέων τεχνολογιών στην επαγγελματική προετοιμασία και ένταξη των ΑμΕΑ και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι ερευνητικές μέθοδοι που επιλέξαμε ως πιο αποτελεσματικές για να χρησιμοποιηθούν στην συγκεκριμένη έρευνα είναι:

- Βιβλιογραφική έρευνα σε έντυπα και στο Internet.
- Συνεντεύξεις με άτομα που εμπλέκονται άμεσα με θέματα Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και εφαρμογών σε θέματα νέων τεχνολογιών.

Η επιλογή της συγκεκριμένης μεθοδολογίας, απέβλεπε στην άμεση αξιοποίηση της γνώσης, σε συγκεκριμένες πρακτικές καταστάσεις, που θα βοηθήσουν την εφαρμογή του ΣΕΠ στις ομάδες των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό. Στόχος δηλαδή της έρευνας ήταν να αποκτήσουμε περισσότερες πληροφορίες καθώς και πρωτότυπες παρατηρήσεις και προτάσεις για την προετοιμασία και ένταξη των ατόμων που μας ενδιαφέρουν και να εντοπίσουμε εφαρμογές πληροφορικής που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά περίπτωση.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ στην ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑμΕΑ & ΚΑΠΑ με τις Νέες Τεχνολογίες

Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣΕΠ) στοχεύει στην παροχή βοήθειας προς τους μαθητές κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξης τους ώστε να συνειδητοποιήσουν τις κλίσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους και να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό γίνεσθαι μέσα από την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Στην περίπτωση που οι μαθητές στους οποίους απευθύνεται ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, παρουσιάζουν κάποιες ιδιαιτερότητες, όπως φυσική ή αισθητηριακή αναπηρία, πολιτισμική ή γλωσσική διαφορετικότητα κ.λπ. καθιστώντας τους γενικότερα μειονεκτούντα άτομα, η διεξαγωγή του επαγγελματικού προσανατολισμού και η πραγματοποίηση της όποιας κατάρτισης είναι ιδιαίτερα δύσκολη και απαιτεί λεπτούς χειρισμούς τόσο στην επιλογή των μεθόδων υλοποίησης της προσπάθειας αυτής όσο και στην ιδιαίτερη μεταχείριση που απαιτούν οι διάφορες αυτές ομάδες ενδιαφέροντος.

Ο θεσμός του Επαγγελματικού Προσανατολισμού είναι μια μακρόχρονη διαδικασία που βοηθάει τους μαθητές να αποκτήσουν τη γνώση, τις δεξιότητες και τις στάσεις που απαιτούνται, ώστε να γίνουν οι ίδιοι ικανοί να διαχειρίζονται θέματα εκπαιδευτικών επιλογών, καθώς και προσωπικής επαγγελματικής ανάπτυξης. Ο ΣΕΠ χρειάζεται να εναρμονίζεται με τη νέα πραγματικότητα, η οποία χαρακτηρίζεται από ταχύτατες κοινωνικο - οικονομικές αλλαγές, που διαμορφώνουν με τη σειρά τους νέες και διαφορετικές συνθήκες στην εφαρμογή του. Η ενημέρωση των νέων και ειδικότερα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό για τις αλλαγές στην απασχόληση και τη φύση της εργασίας, καθώς και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αναζήτηση και διεκδίκηση θέσεων εργασίας, είναι αναγκαία σε ένα εξαιρετικά κινητικό και ευμετάβλητο εργασιακό περιβάλλον.

Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός σήμερα στοχεύει:

- στην ανίχνευση των κλίσεων και καταλληλοτήτων και την ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου για τα επαγγέλματα στα οποία μπορεί να ασχοληθεί,
- στο να βοηθήσει τους μαθητές στην εκλογή της σχολικής και επαγγελματικής κατεύθυνσης με βάση τις ικανότητες και κλίσεις τους,
- στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών, στην πληροφόρησή τους για τις επαγγελματικές διεξόδους, στην ενημέρωσή τους για τα μεταβατικά στάδια προς την επαγγελματική δραστηριότητα και την αρμονική ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο.

Τα δεδομένα αυτά ισχύουν για κάθε νέο ανεξάρτητα από τις «ειδικές» ή «γενικές» ανάγκες που αυτός έχει.

Τα τελευταία χρόνια ο θεσμός του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού αποκτά ιδιαίτερη σημασία και συμβάλλει στην αναβάθμιση του ρόλου της Εκπαίδευσης και στην εναρμόνισή της με τα σύγχρονα κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα.

Με την πρόσφατη νομοθεσία, Ν. 2525/97, άρθρο 10, συμπληρώνεται η ισχύουσα νομοθεσία που αφορά την εφαρμογή του ΣΕΠ, με τη δημιουργία της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής αλλά και με την αποτελεσματική στελέχωση των υπηρεσιών ΣΕΠ

Από την άλλη πλευρά, τον τελευταίο καιρό, είναι αξιοσημείωτη η έντονη κινητικότητα που παρατηρείται, στον ευρωπαϊκό χώρο, στην εισαγωγή και εφαρμογή νέων τεχνολογικών μεθόδων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης γενικότερα. Επίσης, η ύπαρξη πολλών Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων που απευθύνονται σε άτομα με ειδικές ανάγκες και σε άτομα που εμφανίζουν κάποιο είδος κοινωνικού αποκλεισμού, επιβεβαιώνει την προτεραιότητα και την ευαισθησία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια νέα σύγχρονη ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση και στον επαγγελματικό προσανατολισμό των ατόμων αυτών που παρουσιάζουν κάποιες ιδιαιτερότητες.

Βασικός σκοπός των διαφόρων προσπαθειών είναι να προσφερθούν εκπαιδευτικές ευκαιρίες και ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης, μέσω νέων τεχνολογικών μεθόδων, σε άτομα που δεν έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας, λόγω κάποιας φυσικής ή αισθητηριακής αναπηρίας γενικότερα, προκαλώντας κάποιου είδους κοινωνικό αποκλεισμό. Ουσιαστικό είναι να καταγραφεί η υπάρχουσα κατάσταση και στη συνέχεια να προταθούν μέθοδοι εκσυγχρονισμού του συμβατικού τρόπου επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής συμβουλευτικής και αποκατάστασης των ειδικών ομάδων ενδιαφέροντος της εργασίας αυτής. Η έρευνα αυτή αποσκοπεί στο να μελετήσει το θέμα, διεξάγοντας μια θεωρητική έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας στη συνέχεια θα βοηθήσουν, ίσως, στη μελέτη δημιουργίας και παραγωγής ειδικών βοηθημάτων για την υποστήριξη του επαγγελματικού προσανατολισμού μέσω συμβουλευτικών διαδικασιών στα άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και στα άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.

Κατά τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας μελετήθηκε η δυνατότητα διαδικασιών εξ αποστάσεως επαγγελματικής συμβουλευτικής οι οποίες έρχονται να καλύψουν ένα ευρύτατο φάσμα μεθόδων και εφαρμογών, που έχουν ως κοινό σημείο αναφοράς την παροχή εκπαίδευσης και εργασίας με μη παραδοσιακούς τρόπους. Ο όρος *τηλεεκπαίδευση* και *τηλεεργασία* αναφέρεται στην αξιοποίηση και χρήση των ΝΤΠ (τηλεπικοινωνίες και υπολογιστές) για την παροχή, από την μία, εκπαίδευσης και μετάδοσης γνωστικών περιεχομένων και, από την άλλη, επαγγελματικής αποκατάστασης, σε ενδιαφερόμενους χωρίς να απαιτείται η φυσική τους παρουσία στον τόπο που παρέχεται το πρωτεύον υλικό. Ο εκσυγχρονισμός του συμβατικού τρόπου επαγγελματικού προσανατολισμού και κατάρτισης που παρέχεται στις μέρες μας – στο βαθμό που παρέχεται - σε άτομα με ειδικές ανάγκες είναι επιτακτική ανάγκη η οποία στη συνέχεια επιβάλλει τον καθορισμό κάποιου συγκεκριμένου θεσμικού πλαισίου.

Η δυνατότητα εκπαίδευσης και εργασίας από απόσταση μπορεί να παρέχεται μέσω ενός συστήματος το οποίο θα στηρίζεται στις σύγχρονες τεχνολογίες των δικτύων υπολογιστών (computer networks) και των συστημάτων υπερμέσων (hypermedia systems). Ο εκσυγχρονισμός καθίσταται εφικτός με τη συ-

νέργια της συμβατικής και της από απόσταση διδασκαλίας που γίνονται παράλληλα και οι μαθητές μπορούν να επωφελούνται από τη μία ή την άλλη ή και τις δύο μαζί.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

Οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής [ΝΤΠ] είναι δυνατόν να μειώσουν τις πιθανότητες δημιουργίας παθητικών καταστάσεων για τα ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ, εφόσον γενικά δίνουν μια αίσθηση ανεξαρτητοποίησης και σιγουριάς. Οι εφαρμογές είναι πολλές, για παράδειγμα όσον αφορά τα ΑμΕΑ: η κατασκευή ενός τύπου αναπηρικής καρέκλας, ελεγχόμενης και ρυθμιζόμενης από μικροεπεξεργαστές ή η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης που ευκολύνει την τηλεφωνική επικοινωνία των κωφών.

Είναι γεγονός ότι η εξεύρεση εργασίας στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων αποτελεί διαδικασία δύσκολη και πολύπλοκη ακόμα και για τα άτομα που διαθέτουν άριτες φυσικές ικανότητες και ικανές επαγγελματικές – τεχνικές δεξιότητες. Έτσι οι πιθανότητες πρόσληψης ατόμων που μειονεκτούν ιδιαίτερα σε φυσικά προσόντα γίνονται πιο δύσκολες.

Σήμερα η κρατική μέριμνα, στη βάση των ίσων δυνατοτήτων – ευκαιριών, με τη βοήθεια και της τεχνολογίας, πρέπει να αποσκοπεί στην ουσιαστική βελτίωση τόσο των εργασιακών όσο και των κοινωνικοψυχολογικών όρων ζωής ειδικά των ατόμων με αναπηρίες – φυσικά ελαττώματα.

Στις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει ιδιαίτερη κινητικότητα για την προώθηση των εφαρμογών ηλεκτρονικών υπολογιστών [ΗΥ] ειδικά στον πληθυσμό των αναπήρων. Από μεγάλες κατασκευάστριες εταιρείες προωθούνται αλλαγές οι οποίες μπορεί να είναι απλές αλλά σταδιακά ανοίγουν τους ορίζοντες για αμεσότερη και ευκολότερη προώθηση των ΗΥ και σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Τέτοιες προσπάθειες οδηγούν, για παράδειγμα, στην κατασκευή συστημάτων για τη βοήθεια στην εκμάθηση ομιλίας κωφών παιδιών. Είναι μια μέθοδος που βασίζεται στην παρατήρηση στην οθόνη του ΗΥ μιας σειράς σχεδίων με βάση τα οποία τα παιδιά παροτρύνονται από τον ειδικό (λογοθεραπευτής- λογοπεδικός) να αναγνωρίσουν τα σχήματα βγάζοντας χαρακτηριστικούς ήχους. Κατόπιν ο ΗΥ αναλύει τους ήχους αυτούς και παρουσιάζει ένα γελαστό ή λυπημένο πρόσωπο ανάλογα με το κατά πόσο ταιριάζουν οι ήχοι αυτοί σε πραγματικά φωνήματα.

Η προσέγγιση των ατόμων με *φυσικά ελαττώματα* στους ΗΥ πρέπει να είναι σταθερή και βαθμιαία, ενώ απαιτείται και κάποιας μορφής εκπαίδευση, έτσι ώστε τα άτομα αυτά να ασκούν λειτουργίες όμοιες με αυτές των φυσικά ικανών.

Απαιτείται ιδιαίτερη εφαρμογή επικοινωνιακής πολιτικής και κατάλληλων στρατηγικών ενημέρωσης για τη λειτουργία και τα πλεονεκτήματα του ΗΥ. Η αποδοχή των εφαρμογών ΝΤΠ δεν γίνεται εύκολα από τα ΑμΕΑ. Είναι δύσκολο, επειδή πολλές φορές δεν έχουν τη γνώση, να σκεφτούν πώς ένας ΗΥ μπορεί να αντικαταστήσει ελλειπείς λειτουργίες ή αδυναμίες τους και να τα βοηθήσει πραγματικά να θεωρούνται λιγότερο «*διαφορετικοί*». Η ευαισθητοποίηση πάνω στα προβλήματα αυτών των ατόμων μπορεί να προωθήσει τις όποιες κινήσεις εμφανίζονται για τη βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους, είτε μέσω της υπάρχουσας τεχνολογικής υποδομής είτε μέσω της μελλοντικής τεχνολογικής εξέλιξης.

Η επίτευξη της κάλυψης λειτουργιών με ΗΥ σημαίνει τη μη αναγκαστική εξάρτηση ατόμων με φυσικές μειονεξίες από τα άτομα που δεν έχουν τέτοιες φυσικές δυσκολίες – μειονεξίες. Η μηχανολογική – τεχνική εξέλιξη καλύπτει σε μεγάλο ποσοστό τις ανθρώπινες ανάγκες, ενώ παρέχει στη ζωή μας δυνατότητες διευκόλυνσης. Ένας ΗΥ προσφέρει στο άτομο που τον χειρίζεται δυνατότητες για πρόσφορη κάλυψη χρόνου για επέκταση των δραστηριοτήτων του και μεγιστοποίηση της ευελιξίας του.

Η επαγγελματική και κοινωνική αποκατάσταση των ΑμΕΑ αποτελεί ένα από τα πιο κρίσιμα θέματα της υγείας, της πρόνοιας και κοινωνικής πολιτικής. Παράλληλα πρέπει να αποτελεί και σοβαρή πρόκληση προς τις κυβερνήσεις ώστε να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν πολιτική αποκατάστασης που να διασφαλίζει την ικανοποίηση των αναγκών.

Η προοπτική της διάθεσης κεφαλαίων από κάθε κράτος, τόσο για τη βελτίωση των τεχνολογικών μεθόδων που θα καλύπτουν φυσικά ελαττώματα όσο και για την παροχή εκπαίδευσης στα συστήματα ΗΥ, πρέπει πλέον να γίνει πραγματικότητα εφόσον είναι πραγματικότητα η «χωρίς όρια» εξελικτική πορεία της τεχνολογίας.

Κάθε κράτος οφείλει να επενδύσει σε όλους τους ανθρώπους που το συγκροτούν. Αλλά ακόμη και σήμερα, παρ' όλα τα δημιουργικά βήματα διαφόρων φορέων να εντάξουν τα ΑμΕΑ στην παραγωγική διαδικασία, διατηρείται και προωθείται μια προοπτική περιθωριοποίησής τους. Αυτό όμως που έχει αρχίσει να γίνεται συνείδηση είναι πως τα κατάλληλα άτομα με ειδικές ανάγκες στις κατάλληλες θέσεις μπορούν να προσφέρουν σε διάφορους εργασιακούς τομείς, όπως και στον συνεχώς εξελισσόμενο τομέα της Πληροφορικής.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – για Επαγγελματική Συμβουλευτική

Οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής [ΝΤΠ] ειδικά στον τομέα της αξιολόγησης βρίσκουν πολλές εφαρμογές τα τελευταία χρόνια στη συμβουλευτική και τη θεραπεία λόγω των βελτιώσεων και της αποτελεσματικότητας στις διαδικασίες και της εξοικείωσης των συμβούλων με εφαρμογές πληροφορικής. Σημαντικό είναι ότι με τις ΝΤΠ βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα της συμβουλευτικής διαδικασίας με την υλοποίηση των διερευνητικών εργαλείων από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή [ΗΥ]. Έτσι παρέχεται η δυνατότητα στο σύμβουλο να επικεντρωθεί περισσότερο σε διαπροσωπικές διαδικασίες όπως η βοήθεια στο επίπεδο της αυτογνωσίας και του σχεδιασμού σταδιοδρομίας.

Τα πλεονεκτήματα πάντως της συμβουλευτικής με τη βοήθεια ΗΥ πρέπει να αξιολογηθούν σε σχέση και με τα όρια των ΝΤΠ.

Αυτήν τη στιγμή οι επιλογές που υπάρχουν στη συμβουλευτική με τη βοήθεια ΝΤΠ δίνουν τη δυνατότητα:

- να τροφοδοτήσει ένα πρόγραμμα με τα δεδομένα που τον αφορούν ο ίδιος ο πελάτης με τη χρήση του πληκτρολογίου ή με ειδικές συσκευές κατάλληλες για ΑμΕΑ,
- να τροφοδοτηθεί με scanner το προφίλ ενός ατόμου που έχει προκύψει από τις απαντήσεις ενός τεστ,
- να περάσει ένα τεστ ο συμβουλευόμενος απ' ευθείας μέσα από τον ΗΥ αντί με μολύβι και χαρτί,
- να γίνει η επεξεργασία των αποτελεσμάτων ενός τεστ με τον ΗΥ,
- να δημιουργηθεί ένα προφίλ (προσωπικότητας ή ικανοτήτων) από τον ΗΥ για το συμβουλευόμενο,

- να δημιουργηθεί μια καρτέλα για τον συμβουλευόμενο, με πρόσβαση του ίδιου και του συμβούλου, με όλα τα στοιχεία της συμβουλευτικής διαδικασίας,
- της χρήσης CD – ROM με τεστ ή θέματα επαγγελματικής συμβουλευτικής.

Ειδικότερα τα οφέλη από τη χρήση τεστ σε ηλεκτρονική μορφή τόσο στο επίπεδο της χορήγησης όσο και στην επεξεργασία είναι σημαντικά. Ένα τεστ που βρίσκεται σε ηλεκτρονική μορφή μπορεί να χορηγηθεί χωρίς την παρουσία του συμβούλου, ή εξ αποστάσεως, να σταθμιστεί ή να ερμηνευθεί.

Ο κάθε χρήστης προγράμματος αξιολόγησης ή εκτίμησης (τεστ) με ΗΥ μπορεί να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα με έναν δικό του κωδικό. Σε κάθε πρόγραμμα παρουσιάζεται μια σειρά από θέματα με ερωτήσεις στις οποίες απαντά ο συμβουλευόμενος και για τα οποία λαμβάνει απάντηση. Η διαδικασία ελαχιστοποιεί το λάθος στη στάθμιση ή την ερμηνεία αφού δεν επεμβαίνει ο ανθρώπινος παράγοντας. Η δυνατότητα προσθήκης περιφερειακών συσκευών διευκολύνει την αξιολόγηση ΑμΕΑ χωρίς την ανάγκη βοήθειας από εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης με τη χορήγηση τεστ από τον ΗΥ αμβλύνεται η σχέση επιρροής ανάμεσα στο χορηγητή και στον συμβουλευόμενο. Βέβαια θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η χορήγηση τεστ μέσω ΗΥ απαιτεί:

- ένα φιλικό προς το χρήστη πρόγραμμα,
- γνώσεις του χρήστη σε νέες τεχνολογίες πληροφορικής (ώστε να τροφοδοτήσει το πρόγραμμα με σωστά δεδομένα αλλιώς είναι πολύ δύσκολος ο εντοπισμός του λάθους),
- γνώσεις του συμβούλου σε θέματα ΗΥ ώστε να μπορεί να επιβλέπει τη διαδικασία.

Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται συστήματα αξιολόγησης για επαγγελματική συμβουλευτική που εντοπίστηκαν στη χώρα μας και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού τόσο για το γενικό πληθυσμό όσο και για ΑμΕΑ. Ειδικά σε περιπτώσεις ΑμΕΑ όπου είναι, πολλές φορές, δύσκολη η πρόσβασή τους στους χώρους των

ΚΕΣΥΠ εξ αιτίας φυσικών εμποδίων (σκάλες, ανυπαρξία κεκλιμένων επιπέδων, δυσκολία μετακίνησης με τα μέσα μεταφοράς κ.ά.) η δυνατότητα αξιολόγησής τους εξ αποστάσεως, με τη βοήθεια των ΝΤΠ, κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ [«Σ.Ε.Π.»]

ΓΕΝΙΚΑ

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει παραπάνω ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι σήμερα, σε παγκόσμια κλίμακα, σχετίζεται με τη *λήψη απόφασης* για τις σπουδές που θα κάνουν και το επάγγελμα που θα ακολουθήσουν. Το θέμα μάλιστα αυτό απασχολεί ειδικούς και μη και εξετάζεται τόσο σε ατομικό - ψυχολογικό επίπεδο όσο και σε ευρύτερο κοινωνικό – οικονομικό - επαγγελματικό (πρόβλημα απασχόλησης, υποαπασχόλησης, ετεροαπασχόλησης, ανεργίας κ.τ.λ.). Όπως επίσης επισημάναμε παραπάνω το ενδιαφέρον της *Ευρωπαϊκής Ένωσης*, για τον τομέα του *Εκπαιδευτικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού*, είναι σημαντικό και εκφράζεται με μεγάλα προγράμματα που έχουν δρομολογηθεί με κοινοτική πρωτοβουλία και στήριξη.

Στη χώρα μας το πρόβλημα του *Επαγγελματικού Προσανατολισμού* των νέων μας είναι ιδιαίτερα οξύ γιατί η κοινωνία μας και κυρίως η επαγγελματική - οικονομική διάστασή της (αγορά εργασίας) εμφανίζει ιδιαίτερα έντονες, σε σχέση με όλες τις άλλες χώρες της *ΕΕ*, παθογένειες, με εκφάνσεις τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην αγορά εργασίας (π.χ. αποκλειστικό ενδιαφέρον των νέων για τις πανεπιστημιακές σπουδές, αποστροφή προς τα μη επιστημονικά επαγγέλματα, γενικό ενδιαφέρον για κατάληψη θέσης στο δημόσιο, ανεργία, υπο/ ετερο/ απασχόληση κ.ο.κ.).

Γίνεται, λοιπόν, φανερό ότι κάθε προσπάθεια που οδηγεί σε ουσιαστική βοήθεια των νέων μας να πραγματοποιήσουν συνετή επιλογή σπουδών και επαγγέλματος έχει από μόνη της σημαντικότερη αξία. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και σε όλες τις περιπτώσεις ενηλίκων που αναζητούν νέο επάγγελμα ή επιδιώκουν τη διαπίστωση και την καταγραφή των επαγγελματικών τους κλίσεων και ταλέντων. Μια τέτοια προσπάθεια αναλαμβάνεται από το παρόν αυτοματοποιημένο *Σύστημα Επαγγελματικού Προσανατολισμού* («Σ.Ε.Π.»).

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους πολλοί θεωρούν ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η συμβουλευτική γενικότερα πρέπει να πραγματο-

ποιούνται και με τη βοήθεια κατάλληλου λογισμικού (*software*). Τρεις από τους πλέον βασικούς λόγους είναι:

- η δυνατότητα διεξοδικής ανάλυσης χιλιάδων επαγγελμάτων και διεπιστημονικών συσχετίσεων μεταξύ αυτών, καθώς και αντιστοίχησης με τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες του υποψηφίου,
- η παραγωγή ποσοτικοποιημένων, αναλυτικών και συγκριτικών στοιχείων με αντικειμενικά κριτήρια, και
- η απελευθέρωση του υποψηφίου από τους περιορισμούς που εκ των πραγμάτων θέτει ο σύμβουλος.

Στην περίπτωση των ΑμΕΑ θα μπορούσαμε να προσθέσουμε, όπως ήδη έχουμε αναφέρει, και τη δυνατότητα για εξ αποστάσεως παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής συμβουλευτικής.

Το σύστημα «Σ.Ε.Π.» προσφέρει, όπως αναφέρεται στις οδηγίες χρήσης, εξατομικευμένο επαγγελματικό προσανατολισμό που βασίζεται στα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις του συμβουλευόμενου. Το πρόγραμμα – σύστημα στηρίζεται σε πολυετή έρευνα και εμπειρία στον επαγγελματικό προσανατολισμό και σε μεθοδολογίες της ψυχομετρίας που έχουν εφαρμοστεί στο εξωτερικό με ιδιαίτερη επιτυχία, η οποία, κατά τους κατασκευαστές, υπερβαίνει το **98%**. Το σύστημα που παρουσιάζουμε εδώ παρέχει τη δυνατότητα σε ένα άτομο να διερευνήσει τις επαγγελματικές του προτιμήσεις, κλίσεις ή ταλέντα, με σκοπό να εντοπίσει το επάγγελμα που του αρμόζει. Σε γενικές γραμμές το σύστημα στοχεύει στα ακόλουθα:

- Να εντοπιστεί το επάγγελμα που ταιριάζει σε ένα άτομο.
- Να ελεγχθεί εάν το ήδη επιλεγμένο (ασκούμενο) επάγγελμα ταιριάζει με τις προτιμήσεις και τα "ταλέντα" του ατόμου.
- Να εντοπιστούν επιπλέον δυνατότητες και επαγγελματικές τάσεις του ήδη εργαζόμενου ατόμου.

Η επεξεργασία των απαντήσεων γίνεται αυτόματα, χωρίς υποκειμενικές επεμβάσεις από ειδικούς και μη, και παράγεται σε εκτυπωμένη μορφή το *ATOMI-*

ΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΙΚΟΝΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ. Στη συνέχεια, υπάρχει η δυνατότητα να γίνεται ερμηνεία και επεξήγηση του περιεχομένου του *ΦΥΛΛΟΥ* αυτού από τον ειδικό (Σύμβουλο Επαγγελματικού Προσανατολισμού), ομαδικά ή ατομικά. Έτσι, επιτυγχάνεται ένας καλός συνδυασμός της αντικειμενικότητας μέσω της αυτοματοποιημένης ψυχομετρίας με την ατομική, ανθρώπινη επικοινωνία και ερμηνεία.

Μερικά από τα πλεονεκτήματα που εξασφαλίζει, κατά τους κατασκευαστές, η εφαρμογή αυτού του συστήματος είναι τα παρακάτω:

- γίνεται μεγάλη οικονομία χρόνου,
- είναι πρωτοποριακό, πρωτότυπο, καινοτομικό,
- έχει δυνατότητες τόσο ατομικής όσο και ομαδικής χρήσης,
- εξασφαλίζει αντικειμενική εκτίμηση,
- στηρίζεται άμεσα από τη φιλοσοφία των ενεργειών και δράσεων των προγραμμάτων της *ΕΕ*,
- εντάσσεται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κατάρτισης.

Το «*Σ.Ε.Π.*» (*Σύστημα Επαγγελματικού Προσανατολισμού*) είναι ένα παράδειγμα ενός αυτοματοποιημένου ερωτηματολογίου είναι που απευθύνεται, όπως δηλώνεται στις οδηγίες, σε άτομα ηλικίας από 13 - 70 ετών. Αυτό σημαίνει ότι το τεστ διαθέτει ειδικές κλίμακες βαθμολόγησης ανάλογα με την ηλικία αλλά και το φύλο του εξεταζόμενου.

Το «*Σ.Ε.Π.*» είναι ένα δομημένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο βασίζεται στην ψυχομετρία, κυρίως στη θεωρία του Kuder, και σε εδραιωμένα στατιστικά μοντέλα, όπως είναι το μοντέλο της αποσύνθεσης (*decomposition*) και το μοντέλο της ανάλυσης συγκροτημάτων (*cluster analysis*). Κύριος στόχος του είναι να εντοπίσει το επάγγελμα που αρμόζει σε έναν υποψήφιο από μία βάση δεδομένων που περιλαμβάνει περισσότερα από 2000 επαγγέλματα. Σημειώστε ότι η βάση αυτή είναι η μεγαλύτερη που χρησιμοποιείται σε αυτοματοποιημένο ερωτηματολόγιο επαγγελματικού προσανατολισμού.

Διενεργεί αντικειμενική, ακριβή και ποσοτικοποιημένη ανάλυση των συνθετικών στοιχείων των διαφόρων επαγγελμάτων, συσχετίζοντάς τα άμεσα με τα προσωπικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου. Το τεστ βασίζεται σε αποτελέσματα πολυετούς έρευνας στην ψυχολογία του επαγγελματικού προσανατολισμού και σε μεθοδολογίες που έχουν εφαρμοστεί διεθνώς με ιδιαίτερη επιτυχία.

Το σύστημα δεν καταγράφει μόνο αλλά και προσδιορίζει τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα του υποψηφίου κάτω από 10 διεθνώς αποδεκτά επαγγελματικά συγκροτήματα μέσω ερωτηματολογίου που περιλαμβάνει περίπου 600 δραστηριότητες. Τα συγκροτήματα των επαγγελμάτων είναι:

- Υπαίθρια
- Μηχανολογικά
- Υπολογιστικά
- Επιστημονικά
- Επαγγέλματα της "πειθούς"
- Καλλιτεχνικά
- Λογοτεχνικά
- Μουσικά
- Κοινωνικών Επιστημών
- Υπαλληλικά

Συνδυάζοντας τις απαντήσεις του υποψηφίου, το σύστημα τελικά προσδιορίζει και εντοπίζει συγκεκριμένα επαγγέλματα που του αρμόζουν. Τόσο οι ερωτήσεις όσο και τα επαγγέλματα έχουν σταθμιστεί σύμφωνα με την ελληνική αγορά και το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Συγκεκριμένα, το «Σ.Ε.Π.» χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα:

- είναι βασισμένο σε διεθνή βιβλιογραφία,
- έχει σταθμιστεί στον ελληνικό πληθυσμό (ελληνικές νόρμες),
- εκδίδει πλήρη έκθεση επαγγελματικού προφίλ,
- χορηγείται και αναλύεται με ΗΥ,
- είναι επαληθευμένο στατιστικά μέσω ανατροφοδότησης,
- υποδεικνύει σαφείς διεπιστημονικές κατευθύνσεις,
- περιλαμβάνει σκορ αληθείας και συνέπειας σκέψης.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Στοιχεία Χρήστη
Βοήθεια
Περί
Έξοδος

ΕΠΙΒΛΕΨΤΕ *ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΣΤΗ* ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Copyright (c) 1991-1999 of COMPUTER ACADEMY LTD. All rights reserved.
Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο αλλαγή ή μερική ανατύπωση, μετάφραση, αντιγραφή, απομυθοποίηση, αποσυμπίληση, κα. παρεμφερείς πράξεις, χωρίς την έγγραφη άδεια της εταιρείας Computer Academy Ε.Π.Ε.

Computer Academy LTD

13:15:44 Κολοκοτρώνη 35, Κηφισιά 14562, Τηλ. 8083035, 8084695, Fax. 8081645

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Στοιχεία Χρήστη
Βοήθεια
Περί
Έξοδος

Επίπλευμα: Όνομα:
Ηλικία: Φύλο: Άνδρας
 Γυναίκα
Διεύθυνση: Πόλη:
Τηλέφωνο: Email:

OK Ακύρωση

Copyright (c) 1991-1999 of COMPUTER ACADEMY LTD. All rights reserved.
Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο αλλαγή ή μερική ανατύπωση, μετάφραση, αντιγραφή, απομυθοποίηση, αποσυμπίληση, κα. παρεμφερείς πράξεις, χωρίς την έγγραφη άδεια της εταιρείας Computer Academy Ε.Π.Ε.

Computer Academy LTD

13:19:47 Κολοκοτρώνη 35, Κηφισιά 14562, Τηλ. 8083035, 8084695, Fax. 8081645

ΤΡΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ «Σ.Ε.Π.»

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η επιλογή του επαγγέλματος που θα ακολουθήσει ένας νέος και γενικότερα το σκεπτικό του επαγγελματικού προσανατολισμού είναι μια διανοητική διεργασία που μπορεί και πρέπει να συσχετιστεί με τα ευρύτερα ενδιαφέροντα του υποψήφιου "επαγγελματία" προς όφελός του. Βασική προϋπόθεση ενός σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού είναι να γίνει μια προσεκτική ανασκόπηση των γνωστών, αλλά και προσιτών στον υποψήφιο, επαγγελμάτων σε συνδυασμό πάντοτε με τα ενδιαφέροντά του.

Ένας τέτοιος συνδυασμός είναι, κατά τους κατασκευαστές του συστήματος «Σ.Ε.Π.» απαραίτητος για να εκλείψει πλέον η «γενικολογία», η «απρόσωπη παρουσίαση» και η «σπατάλη πολύτιμου χρόνου και χρήματος» κατά το στάδιο επιλογής επαγγέλματος.

«Σ.Ε.Π.» με ηλεκτρονικό υπολογιστή

Όλα τα στοιχεία που απαιτεί το σύστημα τα ζητά από το χρήστη σε σύνδεση επί γραμμής με τον υπολογιστή. Οι ερωτήσεις είναι απλές και δεν προϋποθέτουν καμιά εγκυκλοπαιδική γνώση. Στο τέλος της συνόδου που διαρκεί περίπου μία ώρα, το σύστημα παρουσιάζει μια πλήρη και ποσοτικοποιημένη ανάλυση των ενδιαφερόντων που εκδηλώθηκαν και τα σχετικά επαγγέλματα ταξινομημένα σε *ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ*, *ΗΜΙ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ*, *ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΑ*, *ΤΕΧΝΙΚΑ*, κ.α.

Από τη δεκαετία του 1930 διάφοροι ερευνητές - ψυχολόγοι προβληματίστηκαν και άρχισαν να διερευνούν συστηματικά το θέμα της επιλογής του επαγγέλματος. Έξι δεκαετίες αργότερα, η επιστήμη της ψυχομετρίας, χρησιμοποιώντας πλέον την τεχνολογία της Πληροφορικής, βρίσκεται σε τέτοιο επίπεδο ώστε να μπορεί να δίνει λύσεις στα ακόλουθα επιμέρους προβλήματα με απόλυτα ικανοποιητικά αποτελέσματα:

- Στον προσδιορισμό των διαφόρων κοινών στοιχείων που αφορούν σε όσο το δυνατόν περισσότερα επαγγέλματα.
- Στη δημιουργία μεθόδων εκτίμησης για την οριοθέτηση των διαφόρων επαγγελμάτων και στη συγκριτική μελέτη διαφόρων ατόμων εντός και εκτός των επαγγελμάτων αυτών.

- Στο σχεδιασμό των διαδικασιών εκείνων που θα μπορούσαν να διαγνώσουν ένα σύνολο χαρακτηριστικών για κάθε άτομο, με σκοπό τον προσδιορισμό των επαγγελματικών του προτιμήσεων.

Τρεις πρωτοπόροι ψυχολόγοι στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού (*Kuder, Thurstone και Strong*) ενδιαφέρθηκαν ιδιαίτερα να μελετήσουν τη σύνδεση των απαιτήσεων των επαγγελμάτων με τα ενδιαφέροντα των υποψηφίων εργαζομένων. Οι μελέτες που ακολούθησαν (*Tavris, Super & Crites, Tyler, Harrington et al, Holland, κ.α.*) επιβεβαίωσαν την ανάγκη διερεύνησης της σύνδεσης αυτής ως της πλέον ενδεδειγμένης προσέγγισης στη σωστή επιλογή του επαγγέλματος.

Έχει γίνει αποδεκτό ότι σε αντιδιαστολή με τα τεστ του τύπου "Σωστό - Λάθος", η καταγραφή των ενδιαφερόντων ενός ατόμου είναι προτιμότερο να βασίζεται σε ένα "απογραφικό μοντέλο" που δεν περιμένει σωστές ή λάθος απαντήσεις αλλά κάποιο *βαθμό ενδιαφέροντος*. Με αυτό τον τρόπο, οι απαντήσεις δεν μπορεί να είναι λάθος, αφού αντανakλούν τις προτιμήσεις και τις απόψεις κάθε ατόμου. Μια άλλη ενδιαφέρουσα άποψη των τεστ ενδιαφερόντων είναι η συσχέτισή τους με την όλη προσωπικότητα του ατόμου. Μια σχετικά πρόσφατη έρευνα πάνω στο θέμα αυτό απέδειξε ότι όντως υπάρχει ένα κοινό πεδίο μεταξύ ενδιαφερόντων και προσωπικότητας, το οποίο συμβάλλει σημαντικά στην επιλογή του σωστού επαγγέλματος.

Το αυτοματοποιημένο σύστημα επαγγελματικού προσανατολισμού που περιγράφουμε ερευνάται συστηματικά στην Ελλάδα από το 1989.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το αυτοματοποιημένο σύστημα «*Σ.Ε.Π.*» παρουσιάζει στον υποψήφιο ένα σύνολο 600 περίπου δραστηριοτήτων σε τριάδες. Ο υποψήφιος εξετάζει με τη σειρά κάθε τριάδα, με δεδομένο ότι μπορεί να κάνει το ίδιο καλά και τις τρεις δραστηριότητες που την απαρτίζουν.

Το σύστημα κατόπιν του ζητάει να καταγράψει ποια από τις τρεις δραστηριότητες προτιμάει να κάνει *περισσότερο* και ποια *λιγότερο*. Συνδυάζοντας τις απαντήσεις του εξεταζόμενου, το σύστημα καταγράφει και προσδιορίζει σε πο-

σοστιάεις εκτιμήσεις (0 - 100%) τις προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντά του κάτω από 10 επαγγελματικές κατηγορίες, εντοπίζοντας τελικά τις πραγματικές προτιμήσεις του εξεταζόμενου και συγκεκριμένα επαγγέλματα που του αρμόζουν.

Ομάδες Επαγγελμάτων

Οι δέκα διεθνώς αποδεκτές ομάδες (συγκροτήματα) επαγγελμάτων είναι οι ακόλουθες:

1. **Υπαίθρια**
2. **Μηχανολογικά**
3. **Υπολογιστικά**
4. **Επιστημονικά**
5. **Επαγγέλματα της "πειθούς"**
6. **Καλλιτεχνικά**
7. **Λογοτεχνικά**
8. **Μουσικά**
9. **Κοινωνικών Επιστημών**
10. **Υπαλληλικά**

Το σύστημα συνολικά περιλαμβάνει πάνω από 2000 επαγγέλματα και πάνω από 600 εναλλακτικές ασχολίες, εργασίες και δραστηριότητες. Είναι σε τελική ανάλυση ένα Έμπειρο Σύστημα (*Expert System*) που έχει τη δυνατότητα παροχής εξατομικευμένων αναφορών και συμβουλών επαγγελματικού προσανατολισμού. Καταγράφει δηλαδή άμεσα τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα ενός ατόμου και τα συνδυάζει, προσδιορίζοντας τελικά ποια επαγγέλματα συμφωνούν με τα ενδιαφέροντα αυτά. Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι το σύστημα επιδιώκει να μετρήσει με ακρίβεια σε ποσοστιαίες μονάδες (0 - 100%) όλες τις κατηγορίες επαγγελμάτων που γνωρίζει. Πολύ συνοπτικά, οι αναφορές που παράγει το αυτοματοποιημένο σύστημα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα (βλέπε επίσης το *Τυπικό Παράδειγμα*):

1. Τα επαγγέλματα και τις απαιτήσεις τους.
2. Τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις του υποψηφίου.
3. Τις συσχετίσεις μεταξύ των επαγγελμάτων και τις απαιτήσεις που έχουν από έναν επαγγελματία.

Η βάση δεδομένων που χρησιμοποιείται είναι ειδικά σχεδιασμένη για το σύστημα αυτό και βασίζεται σε *Inverted Files*. Γίνεται χρήση αρχείων άμεσης προσπέλασης. Τα αποτελέσματα καταγράφονται σε σχεσιακούς πίνακες, οι οποίοι μπορούν στη συνέχεια να αναλυθούν (από στατιστική άποψη) με σκοπό να προσφέρουν πληροφορίες όσον αφορά στις τάσεις που επικρατούν στην επιλογή των επαγγελματιών, στις συσχετίσεις μεταξύ επιλογών και ηλικίας, κ.α. Τα κριτήρια που ελήφθησαν υπόψη για τη σχεδίαση του συγκεκριμένου συστήματος είναι τα ακόλουθα:

1. *Διαλογική διεπαφή για τη συλλογή στοιχείων* (π.χ. "Επίθετο ...", "Ηλικία ...", κ.α.).
2. *Ελαχιστοποίηση εντολών* (π.χ. "←" για επανάληψη της προηγούμενης ερώτησης, "→" για εμφάνιση της επόμενης ερώτησης).
3. *Δυνατότητα διόρθωσης κατά την εισαγωγή στοιχείων* (π.χ. με απλή επικάλυψη της προηγούμενης απάντησης).
4. *Επιγραμμική οριοθέτηση των τιμών των πεδίων* (π.χ. δώστε ως απάντηση έναν αριθμό από το 1 έως το 3).
5. *Αναγνώριση εξατομικευμένων στοιχείων και κατηγοριών* (π.χ. Ηλικία, Φύλο, Ημερομηνία και Ώρα).
6. *Μοναδική αναγνώριση κάθε υποψηφίου* (π.χ. υιοθετώντας ένα μοναδικό αριθμό, ο οποίος μετατρέπεται σε πρωτεύον κλειδί ενός πίνακα βάσης).
7. *Ανεξαρτησία από κεφαλαία, πεζά* (π.χ. η απάντηση "N" και "n" είναι ισοδύναμες).
8. *Επιγραμμική βοήθεια για τις τρέχουσες διεργασίες* (π.χ. εμφανίζοντας επεξηγηματικά σχόλια σε κάθε οθόνη).
9. *Ποσοτικοποίηση του βαθμού συνέπειας του υποψηφίου*.
10. *Μηδενική εκπαίδευση* (π.χ. όλες οι εντολές, εναλλακτικές απαντήσεις, όρια, κ.α. είναι καταχωρισμένα στα αρχεία της επιγραμμικής βοήθειας).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

Η απλή και φιλική διεπαφή που προσφέρει το σύστημα (ο χρήστης πληκτρολογεί κάθε φορά έναν αριθμό από το **1** έως το **3**) αφήνει ελεύθερο τον υποψήφιο να συγκεντρωθεί στην επιλογή των δραστηριοτήτων που τον ενδιαφέρουν. Επιπλέον, ο υποψήφιος μπορεί να αφιερώσει όσο χρόνο χρειάζεται για να κάνει τις επιλογές του.

Ένα παράδειγμα τριάδας, όπως ακριβώς εμφανίζεται στην οθόνη με το αντίστοιχο προτροπικό, είναι το ακόλουθο:

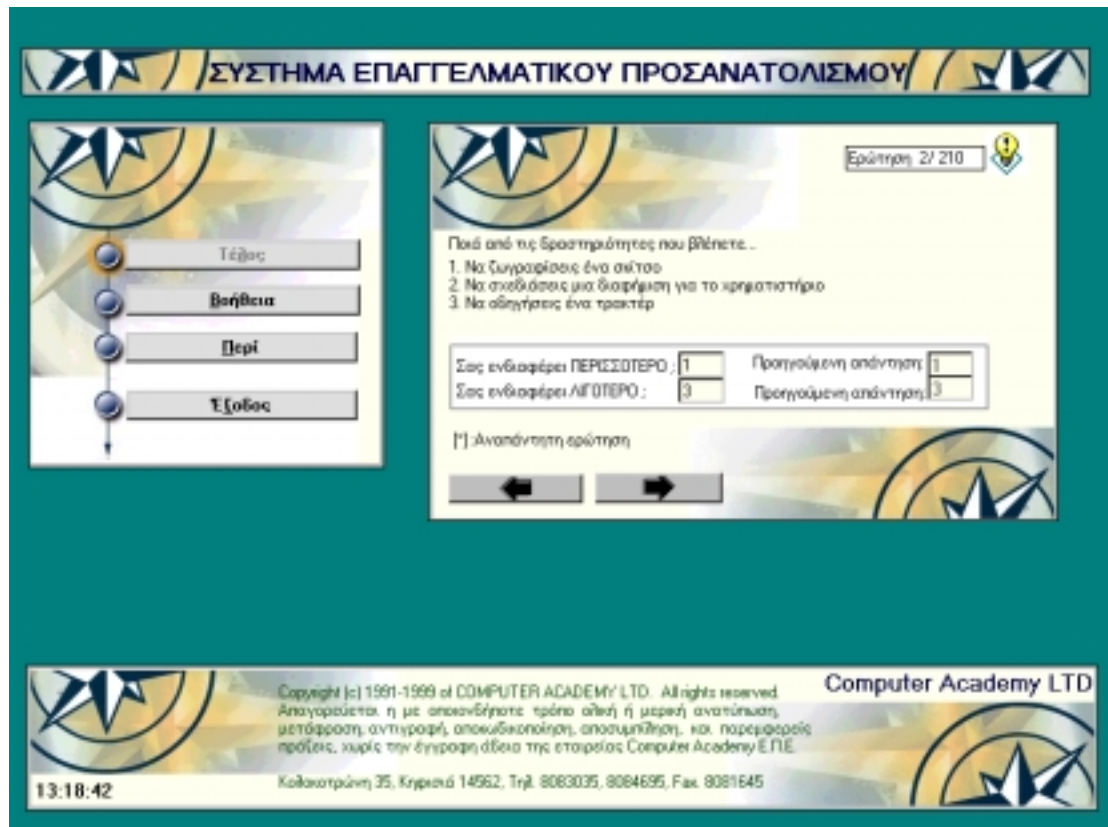
1. *Να επισκεφτείς ένα μουσείο επιστημών*
2. *Να επισκεφτείς ένα διαφημιστικό γραφείο*
3. *Να επισκεφτείς ένα εργοστάσιο όπου φτιάχνονται μηχανές*

Ποια δραστηριότητα προτιμάς **ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ**;

Α Π Α Ν Τ Η Σ Η : 3

Ποια δραστηριότητα προτιμάς **ΛΙΓΟΤΕΡΟ**;

Α Π Α Ν Τ Η Σ Η : 2

Ορισμένα πρόσθετα πλεονεκτήματα που διαθέτει το αυτοματοποιημένο σύστημα είναι:

- Επιγραμμική διόρθωση επιλογών.
- Καταγραφή των αποτελεσμάτων για σύγκριση αυτών με προηγούμενη ή μελλοντική σύνοδο.
- Γραφική παράσταση των αποτελεσμάτων.
- Επεξηγηματικές σημειώσεις που αφορούν στα αποτελέσματα.
- Ακριβείς, ποσοτικοποιημένες απαντήσεις κάτω από τις υπάρχουσες κατηγορίες επαγγελμάτων.
- Ποσοτικοποιημένα αποτελέσματα τόσο των κατηγοριών των επαγγελμάτων που έχουν εντοπιστεί όσο και του επαγγελματικού προφίλ του υποψηφίου.
- Αξιολόγηση του βαθμού συνέπειας των απαντήσεων που δίνει κάθε υποψήφιος.
- Στατιστική ανάλυση των τάσεων ανά κατηγορία εξεταζομένων (π.χ. ένα σχολείο) και για όλες τις επαγγελματικές ομάδες.

Για να εκτιμήσει ο αναγνώστης την ευκολία ερμηνείας των αποτελεσμάτων που παρέχει το σύστημα παραθέτουμε ένα «*Τυπικό Παράδειγμα*».

ΤΥΠΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Έστω ότι οι προτιμήσεις και οι τάσεις του υποψηφίου εντοπίστηκαν σε δύο κατηγορίες επαγγελμάτων:

- α) Επαγγέλματα της πειθούς και
- β) Λογοτεχνικά.

Τα επαγγέλματα που υποδεικνύονται είναι, σε πολλές περιπτώσεις, εξειδικεύσεις μέσα στη γενική κατηγορία που αντιπροσωπεύει ο κωδικός του επαγγέλματος.

Πειθούς - Λογοτεχνικά:

Επαγγελματικά

2-19 Ψυχολόγος

1-59 Δημοσιογράφος

1-51 Λογοτέχνης

1-51 Φιλολόγος - κριτικός λογοτεχνίας

1-59, 1-51, 2-19 Συγγραφέας, Εκδότης, Δημοσιογράφος

2-19 Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων

1-21, 1-23 Δικηγόρος, Δικαστής

Διευθυντικά και Ανώτατα Στελέχη

1-99 Διευθυντής Μάρκετιν / Υπεύθυνος σύναψης συμφωνιών

1-99 Μάνατζερ Προώθησης (για συγγραφείς και καλλιτέχνες)

Υπαλληλικά και συγγενικά

2-19 Βοηθός Ψυχολόγου

4-51 Μάρκετιν - λογοτεχνικά έργα

4-42 Μάρκετιν - διαφήμιση

Πωλήσεων και συγγενικά

4-51 Μάρκετινγκ - πωλήσεις βιβλίων

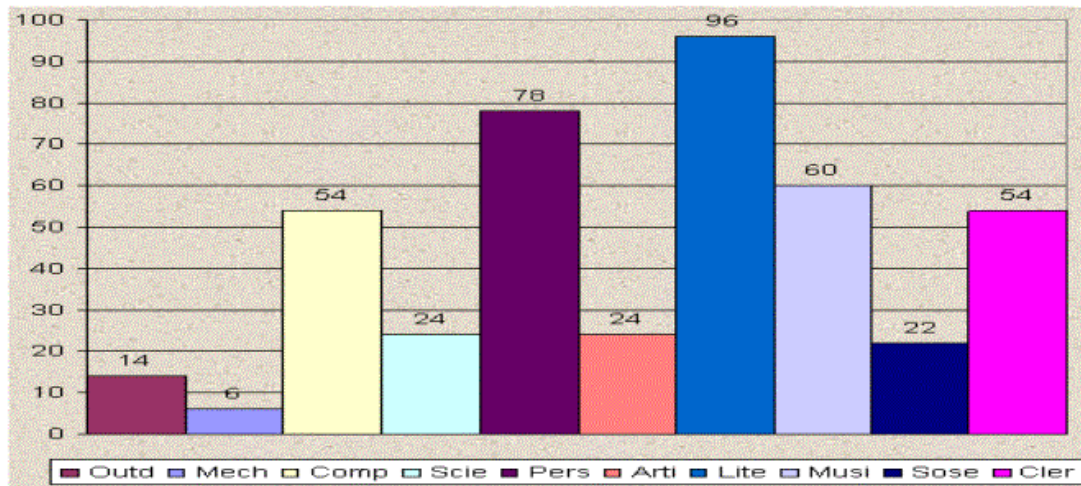
4-41, 1-99 Μάρκετινγκ - πράκτορας πωλήσεων (όχι στους καταναλωτές)

1-62, 4-42 Υπεύθυνος εκτυπώσεων, δημοσιεύσεων και διαφημίσεων

4-32 Μάρκετινγκ - ειδικός στις συνδρομές

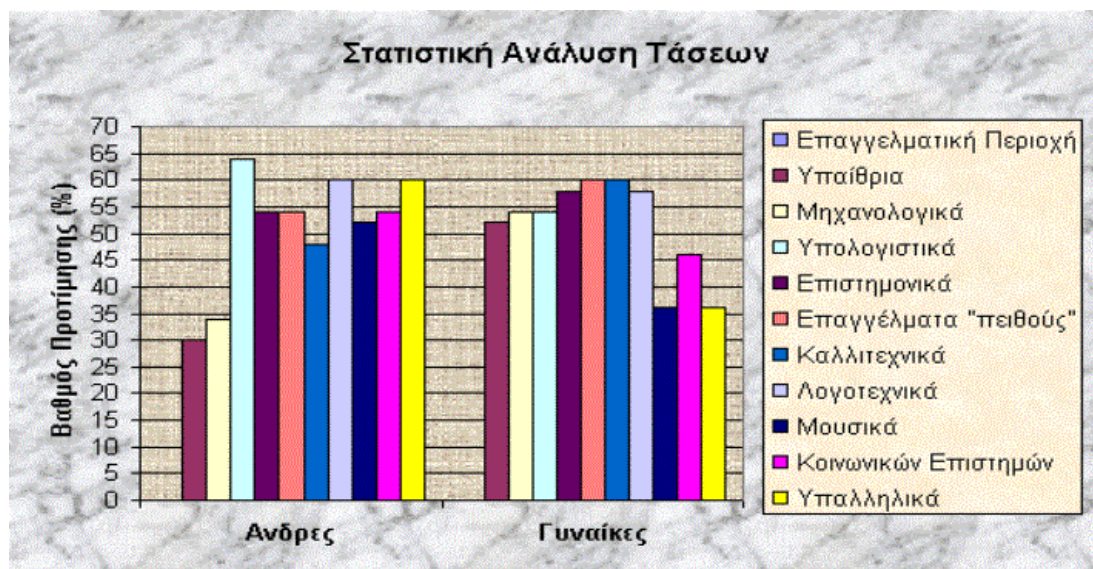
Το παρακάτω γράφημα παρουσιάζει το προφίλ του υποψηφίου κάτω από καθεμία από τις **10** κατηγορίες επαγγελματών. Τα σκορ που είναι πλησιέστερα προς το επάνω μέρος του γραφήματος (προς το **100**) δείχνουν μια κλίση σε αυτά τα επαγγέλματα και τις σχετικές με αυτά δραστηριότητες. Στη στήλη της συντεταγμένης Υ αναγράφονται τα ακριβή σκορ σε ποσοστιαίες μονάδες (percentiles) για καθεμία από τις **10** κατηγορίες. Το παραπάνω γράφημα εμφανίζει τα ενδιαφέροντα του υποψηφίου σε σχέση με αυτά των συναδέλφων του που έχουν ίδια ηλικία και φύλο.

ΕΡΕΥΝΑ: «Οι Νέες Τεχνολογίες και η Επαγγελματική Συμβουλευτική των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και των Ατόμων που Κινδυνεύουν από Κοινωνικό Αποκλεισμό»

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Εδώ παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα μιας έρευνας, η οποία διενεργήθηκε στο διάστημα των τελευταίων *τριών ετών* με στόχο τη στατιστική ανάλυση και μελέτη των επαγγελματικών κλίσεων των νέων, έτσι όπως αυτές εκδηλώθηκαν από τους ίδιους μέσα από το αυτοματοποιημένο σύστημα «**Σ.Ε.Π.**».

Η έρευνα που έγινε ανέλυσε συνολικά **863 υποψηφίους (375 άνδρες, 464 γυναίκες)**, προερχόμενους από **4 διαφορετικές περιοχές της Αθήνας: Κηφισιά, Μαρούσι, Ψυχικό, Βούλα** και από το *Ηράκλειο Κρήτης*.

Από τους υποψηφίους αυτούς το ερωτηματολόγιο απέρριψε (δεν αξιολόγησε τις απαντήσεις τους) **13 άνδρες και 11 γυναίκες**, διότι οι υποψήφιοι αυτοί δεν ανταποκρίθηκαν με συνέπεια και ειλικρίνεια, με αποτέλεσμα ο βαθμός αξιοπιστίας των απαντήσεών τους να είναι κάτω του **70%**. Σημειώστε ότι ο μέσος βαθμός συνέπειας ήταν **83,48% για τους άνδρες** και **86,95% για τις γυναίκες**.

Η μέση ηλικία των υποψηφίων ήταν **17,8** έτη για τους άνδρες και **17,9** για τις γυναίκες. Όσον αφορά στο χρόνο απάντησης των ερωτήσεων που περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιο και ενώ δεν υπήρχε κανένας περιορισμός χρόνου, η μέση χρονική διάρκεια διεκπεραίωσης του ερωτηματολογίου ήταν **65** λεπτά για τους άνδρες και **66** λεπτά για τις γυναίκες.

Όσον αφορά στη μέση ποσοστιαία βαθμολογία κάτω από τις **10** επαγγελματικές περιοχές, έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Επαγγελματική Περιοχή	Βαθμός Προτίμησης (%)	
	Άνδρες	Γυναίκες
Υπαίθρια	30	52
Μηχανολογικά	34	54
Υπολογιστικά	64	54
Επιστημονικά	54	58
Επαγγέλματα "πειθούς"	54	60
Καλλιτεχνικά	48	60
Λογοτεχνικά	60	58
Μουσικά	52	36
Κοινωνικών Επιστημών	54	46
Υπαλληλικά	60	36

SIGI PLUS[®] for Windows[®]

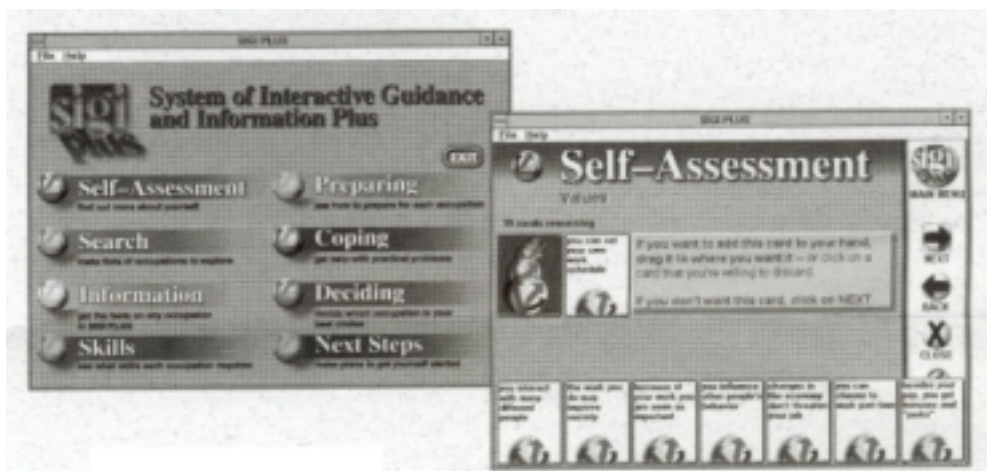
Στο επίπεδο της αξιολόγησης για λόγους επαγγελματικής συμβουλευτικής έχουν αναπτυχθεί (κυρίως στις ΗΠΑ) διάφορα προγράμματα. Στην Ελλάδα εντοπίσαμε τη χρήση της ξενόγλωσσης (αμερικάνικης) έκδοσης του προγράμματος SIGI PLUS[®] for Windows[®] το οποίο χρησιμοποιείται από το Κέντρο Συμβουλευτικής (Center for Career and Counseling Services) του Γυμνασίου – Λυκείου του Αμερικάνικου Κολλεγίου Αγίας Παρασκευής (Pierce College). Το Πρόγραμμα, ανάλογο αλλά ευρύτερο σε λειτουργίες από το προαναφερμένο Σύστημα «Σ.Ε.Π.», είναι στα Αγγλικά και αναφέρεται σε στοιχεία (απασχόληση, σπουδές κ.ά.) των ΗΠΑ. Εδώ το παρουσιάζουμε γιατί:

- χρησιμοποιείται στην Ελλάδα, έστω και σε έναν χώρο ιδιαίτερο (ιδιωτικό σχολείο),
- σε γενικές γραμμές κάποια από τα πεδία που εξετάζει (αυτοαξιολόγηση, ικανότητες) μπορούν να αξιοποιηθούν και στο δικό μας εθνικό επίπεδο
- θεωρούμε ότι είναι χρήσιμο ο Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού να πληροφορηθεί τη «λογική» και ενός τέτοιου Προγράμματος.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το SIGI PLUS[®] for Windows[®] είναι ένα εξειδικευμένο εργαλείο που βοηθάει το χρήστη στον προγραμματισμό σταδιοδρομίας. Έχει αναπτυχθεί από ομάδα ειδικών της Educational Testing Service, ETS, Princeton, NJ, USA, τα αρχικά σημαίνουν System of Interactive Guidance and Information [SIGI] (Αλληλεπιδραστικό Σύστημα Συμβουλευτικής και Πληροφόρησης). Το Σύστημα – Πρόγραμμα θεωρείται από τα πιο εξελιγμένα συστήματα συμβουλευτικής παρέμβασης με ΝΤΠ. Συνδυάζει τις δυνατότητες των ΝΤΠ με την πληροφόρηση για τα επαγγέλματα, τις επαγγελματικές αξίες, τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες – δεξιότητες και τις σπουδές.

Με το Σύστημα – Πρόγραμμα αυτό ο χρήστης (εν προκειμένω ο μαθητής του σχολείου) μπορεί να εξετάσει με τρόπο συστηματικό και να συσχετίσει τις δικές του αξίες για την εργασία, τα ενδιαφέροντά του και τις ικανότητές του. Μόλις ο χρήστης εισάγει τις επιλογές του το Πρόγραμμα ανιχνεύει την «βιβλιοθήκη» - ενσωματωμένη βάση δεδομένων - (η οποία περιέχει πληροφορίες από οδηγούς και βιβλία) και εντοπίζει τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ταιριάζουν περισσότερο στο προφίλ του.

Ο ΗΥ είναι ένα μηχάνημα και το Πρόγραμμα μία εφαρμογή. Για το σκοπό αυτό επισημαίνεται στο χρήστη (από τις οδηγίες χρήσης) ότι πρέπει να είναι έτοιμος να απαντήσει στις ερωτήσεις που του παρουσιάζονται έντιμα και με περισκεψη.

Το Πρόγραμμα είναι δομημένο σε 8 βήματα - πεδία:

1. **SELF – ASSESSMENT** – ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στο πεδίο αυτό ο χρήστης μπορεί να επιλέξει από μία λίστα επαγγελματικών αξιών αυτές που τον ενδιαφέρουν και να αποφασίσει για: ενδιαφέροντα που αφορούν την εργασία, δραστηριότητες που θέλει να έχει στην εργασία του. Επίσης μπορεί να παίξει ένα παιχνίδι που σχετίζεται γενικά με τις επαγγελματικές αξίες με σκοπό να αποσαφηνίσει τις δικές του.

2. **SEARCH** – ΕΡΕΥΝΑ

Στο επίπεδο αυτό ο χρήστης επιλέγει χαρακτηριστικά που επιθυμεί να έχει ή να μην έχει η εργασία του και λαμβάνει μία λίστα με επαγγέλματα που ταιριάζουν με τους περιορισμούς που θέτει.

3. **INFORMATION** – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Στην ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ μπορεί να επιλέξει ένα ή δύο επαγγέλματα κάθε φορά και να «ρωτήσει» το Πρόγραμμα γι' αυτά με διάφορες (προδιαγεγραμμένες) ερωτήσεις, όπως: τι ικανότητες χρειάζεται η συγκεκριμένη εργασία, ποιο είναι το πιθανό εισόδημα από αυτή, πώς είναι οι προοπτικές απασχόλησης σε εθνικό (πρόκειται για τις ΗΠΑ) επίπεδο κ.ά.

4. **SKILLS** – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ /ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Εδώ ανιχνεύονται οι ικανότητες /δεξιότητες που απαιτούνται για την εξάσκηση ενός επαγγέλματος και ο χρήστης μετρά την δική του επίδοση σ' αυτές. Επίσης μπορεί να δει πώς οι ικανότητες αυτές διαφοροποιούνται στα διάφορα επαγγελματικά πεδία.

5. **PREPARING** – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Στην προετοιμασία ο χρήστης μπορεί να δει όλα όσα απαιτούνται για την εξάσκηση ενός επαγγέλματος (σπουδές κ.ά.) και να συσχετίσει τέσσερις παράγοντες που σχετίζονται με την προετοιμασία (χρόνος, χρήμα, δυσκολίες, εξέλιξη).

6. **COPING** – ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝΤΑΣ

Εδώ μαθαίνει πώς θα πάρει πληροφορίες από άλλους που ακολούθησαν την καριέρα που τον ενδιαφέρει ώστε να διδαχθεί από τις εμπειρίες τους.

7. **DECIDING** – ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΝΤΑΣ

Εδώ μπορεί να συσχετίζει τρεις εργασιακές προοπτικές κάθε φορά. Για κάθε μία μπορεί να υποβάλει ερωτήσεις όπως: Τι ευχαρίστηση παρουσιάζει αυτή η εργασία, ποιες πιθανότητες έχω να πετύχω σ' αυτήν, είναι καλή η επιλογή μου κ.ά.

8. **NEXT STEPS** - ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Στο πεδίο αυτό πληροφορείται για το πού μπορεί να βρει περισσότερη εκπαίδευση, πώς μπορεί να βελτιώσει τις ικανότητες /δεξιότητές του, πώς μπορεί να αποδείξει ότι «κάνει για τη δουλειά», πώς μπορεί να φτιάξει ένα δίκτυο γνωριμιών, να συντάξει ένα βιογραφικό κ.ά.

Το Πρόγραμμα είναι εύκολο στη χρήση και δεν απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις ΗΥ από τον χρήστη ο οποίος έχει τη δυνατότητα να αρχίσει από όποιο βήμα – πεδίο θέλει και να συνεχίσει ως το τέλος ή να διακόψει και να επανέλθει (χρησιμοποιώντας τον δικό του κωδικό [USERS ID και PASSWORD], ο οποίος εξασφαλίζει το απόρρητο) άλλη φορά. Έτσι οι μαθητές του σχολείου χρησιμοποιούν το Πρόγραμμα σε διαλείμματα ή σε κενές ώρες και μετά έχουν τη δυνατότητα, αν το θελήσουν, να συζητήσουν τα αποτελέσματα με τη Σύμβουλο του Κέντρου Συμβουλευτικής. Από το Πρόγραμμα ο μαθητής μπορεί να έχει ένα τυπωμένο αντίτυπο των αποτελεσμάτων για δική του χρήση.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 16PF (FORM A, 4TH EDITION, 1997)

Το ερωτηματολόγιο προσωπικότητας 16PF (**Sixteen Personality Factors**) είναι ένα ερωτηματολόγιο για την ανίχνευση χαρακτηριστικών προσωπικότητας ατόμων ηλικίας 16 ετών και άνω. Έχει κατασκευασθεί με τον δεύτερο πιο διαδεδομένο τρόπο κατασκευής ερωτηματολογίων μετά από τον εμπειρικό, αυτόν της παραγοντικής ανάλυσης.

Το ερωτηματολόγιο υπάρχει διαθέσιμο σε 6 μορφές / φόρμες (A, B, C, D, E, F), ανάλογα με το είδος του πληθυσμού που υπάρχουν για εξέταση. Η διαφορά στις φόρμες αυτές εντοπίζεται στην έκτασή τους (αριθμός των ερωτήσεων), στο χρόνο που απαιτείται για την συμπλήρωσή τους, καθώς και στη διαφορετικότητα της απόδοσης των λέξεων, εξαιτίας του ότι απευθύνονται σε ομάδες που θεωρείται ότι έχουν διαφορετικό επίπεδο κατανόησης της γλώσσας [Administrator's manual for the 16PF, IPAT (1991), Zunker & Norris (1998).¹] Η μορφή (Form) με τη συχνότερη χρήση είναι η μορφή A αυτή που παρουσιάζουμε εδώ. Ο χρόνος για την συμπλήρωση αυτής είναι 45 - 60' (minutes). Η έκδοση αυτή που παρουσιάζουμε εδώ βρίσκεται και σε ηλεκτρονική μορφή με χρήση ΗΥ.

Η πρώτη του έκδοση ήλθε στο φως της δημοσιότητας το 1949, [Cattell, Eber & Tatsuoka (1970), Zunker & Norris (1998)] από τον επιφανή επιστήμονα και ερευνητή Raymond Cattell του Πανεπιστημίου του Ιλλινόϊς της Αμερικής. Έκτοτε έχει εκδοθεί πολλές φορές προσαρμοσμένο, με ολοένα και περισσότερα στοιχεία που προκύπτουν από έρευνες του επιτελείου του Cattell και του Ινστιτούτου Μέτρησης της Προσωπικότητας και των Ικανοτήτων, Institute for Personality and Ability Testing του Ιλλινόϊς της Αμερικής [Administrator's manual for the 16PF, IPAT (1991)].

¹ Πιο συγκεκριμένα, οι μορφές A, B, C, και D, απευθύνονται σε «κανονικές» (γενικές) ομάδες πληθυσμού ενώ οι μορφές E και F για ομάδες ατόμων με μικρές «ιδιαιτερότητες» στη χρήση της γλώσσας (χαμηλότερο εκπαιδευτικό & μορφωτικό επίπεδο) (Administrator's manual for the 16PF, IPAT 1991)

Το ερωτηματολόγιο αυτό έχει διατεθεί και προσαρμοσθεί σε 50 τουλάχιστον διαφορετικές χώρες. Έχει διαδοθεί παγκοσμίως και αποτελεί μέτρο αναφοράς (*international standard*) διότι έχει αποδειχθεί ικανό να προσδιορίζει τις παραμέτρους που διαμορφώνουν την ανθρώπινη συμπεριφορά ανεξάρτητα από πολιτισμικές διαφορές, σε όλο το δυτικό κόσμο. [Administrator's manual for the 16PF, IPAT (1991), Cattell, Eber & Tatsuoka (1970), Pervin (1990)].

Ο τρόπος αυτός της κατασκευής του, έχει εξασφαλίσει στο ερωτηματολόγιο την *εγκυρότητα αντιπροσωπευτικού περιεχομένου*, αλλά και την *εγκυρότητα εννοιολογικής του κατασκευής*. Αυτό σημαίνει ότι το περιεχόμενό του, με τους παράγοντες που μετρά και ανιχνεύει, είναι αντιπροσωπευτικό του γενικότερου θέματος το οποίο εξετάζει που στην περίπτωση μας είναι η προσωπικότητα, αλλά και του ότι η εφαρμογή του ερωτηματολογίου όντως μετρά παράγοντες προσωπικότητας [Cattell & Krug 1986, όπως αναφέρεται στο Administrator's manual for the 16PF, IPAT (1991), Cattell, Eber & Tatsuoka (1970)].

Οι πολλαπλές αναβαθμίσεις του 16PF, από το 1949 που πρωτοεκδόθηκε ως σήμερα, υποδηλώνουν την ελεγχόμενη, συνεχή εξέλιξη του τεστ, που συμβαδίζει με τις κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές και την επιστημονική πρόοδο. Οι χιλιάδες επιστημονικών άρθρων που έχουν δημοσιευθεί γύρω από το τεστ, δημιουργούν ένα πλουσιότατο ερευνητικό υπόβαθρο *για την αποτελεσματικότερη ερμηνεία των αποτελεσμάτων του* [Administrator's manual for the 16PF, IPAT (1991), Cattell, Eber & Tatsuoka (1970)].

Η πρώτη στάθμιση και έκδοση στην Ελλάδα έγινε το 1995 από την ISON•Psychometrica, που κατέχει τα αποκλειστικά δικαιώματα έκδοσης και διάθεσής του για την Ελληνική γλώσσα στην Ελλάδα, την Κύπρο, και άλλες 22 χώρες. Ακόμα και πριν την έκδοσή του στα ελληνικά, το 16PF διδασκόταν ως θεμελιώδες διαγνωστικό μέσο για την αποτύπωση των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας σε όλα τα σχετικά προγράμματα σπουδών των ελληνικών πανεπιστημίων.

Στην Ελλάδα, μεταξύ άλλων, το 16PF χρησιμοποιείται σε προγράμματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, στην επιλογή των πιλότων της Πολεμικής Αεροπορίας και, με πρόσφατη υπουργική απόφαση, στην επιλογή ειδικών κατηγοριών του προσωπικού όλου του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. (Πηγή: ISON-PsychoMetrica, 1999)

Εκτός από τους 16 παράγοντες της προσωπικότητας που υπάρχουν και είναι οι αρχικοί, οι στοιχειώδεις (*primaries*), το ερωτηματολόγιο έχει και άλλους οκτώ (8) παράγοντες οι οποίοι προκύπτουν από την ανάλυση των αρχικών 16 και ονομάζονται δευτερογενείς παράγοντες (*second order factors*).

Η ύπαρξη των οκτώ αυτών δευτερογενών παραγόντων λειτουργεί ως ένα επιπλέον πλεονέκτημα του ερωτηματολογίου, αφού η ανάλυση της προσωπικότητας μπορεί να γίνει με δύο τρόπους. Είτε με τη μέτρηση των 16 παραγόντων όπου ο κάθε ένας τους περιλαμβάνει επιμέρους στοιχεία (items) ώστε να έχουμε μια καθολική άποψη τόσο για το κάθε έναν παράγοντα, όσο και για το σύνολο της προσωπικότητας, είτε με τη μέτρηση και εκτίμηση των αποτελεσμάτων που μας δίνουν οι 8 δευτερογενείς παράγοντες, οπότε έχουμε μια ευρύτερη θεώρηση της προσωπικότητας. Παράλληλα, οι δευτερογενείς παράγοντες λειτουργούν επαληθευτικά και συνδυαστικά με τους άλλους 16, ώστε να διευρύνεται η δυνατότητα εξαγωγής τάσεων και συμπερασμάτων για την προσωπικότητα του εκάστοτε ατόμου.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 187 ερωτήσεις. Όταν ένα άτομο συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο η *πρωτογενής βαθμολογία (raw scores)* που προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους βαθμολογιών για τον κάθε παράγοντα, μετατρέπεται σε ένα σύνολο από *τυπικούς βαθμούς (sten scores)* οι οποίοι στα αγγλικά ονομάζονται *νόρμες* (πίνακες με τα αποτελέσματα των διάφορων πληθυσμών στους οποίους δοκιμάσθηκε το ερωτηματολόγιο). Οι τυπικοί αυτοί βαθμοί βασίζονται σε μια δεκάβαθμη κλίμακα με μέσο όρο 5,5 και τυπική απόκλιση 0,2. Οι περισσότεροι εξεταζόμενοι αναμένεται να έχουν βαθμολογία για τον κάθε παράγοντα μεταξύ 4 και 7 βαθμών (stens). Η βαθμολογία ενός εξεταζόμενου η οποία βρίσκεται μεταξύ των βαθμών 4 και 7 θε-

ωρείται μέση, ενώ κάτω από 4 και πάνω από 7 χαμηλή και υψηλή αντίστοιχα. [Administrator's manual for the 16PF, IPAT (1991), Zunker & Norris (1998)]

Οι δεκαέξι (16) παράγοντες της προσωπικότητας που μετρά το ερωτηματολόγιο αυτό, έχουν διπολική έκφραση και είναι οι εξής² [Cattell H. (1989)]

- **Παράγοντας Α: Εγκαρδιότητα - Επιφυλακτικότητα (Ψυχρή κοινωνική τοποθέτηση).** Ο παράγοντας αυτός μετρά την συναισθηματική στάση του εξεταζόμενου ατόμου απέναντι στους άλλους ανθρώπους, τον βαθμό όπου κάποιος έχει ανάγκη την ανθρώπινη επαφή και την αποζητά.

Χαμηλή Βαθμολογία A- Ψυχρότητα		Υψηλή Βαθμολογία A+ Εγκαρδιότητα
Μαζεμένος, απόμακρος, κλειστός, ψυχρός	vs	Εγκάρδιος, κοινωνικός, εύκολα προσεγγίσιμος
Κριτικός, Εμμένει στις ιδέες του & τις απόψεις του, απόμακρος, σκεπτικιστής, καχύποπτος, άκαμπτος, κρύο, κατηφής.		Καλοπροαίρετος, καλόβολος, συνεργάσιμος του αρέσει να συμμετέχει, ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους, μαλακός, άνετος, προσαρμοστικός, εγκάρδιος, γελά εύκολα.

² Administrator's manual for the 16PF IPAT (1991), Cattell (1989), Cattell, Eber & Tatsuoka (1970), Krug (1981), ISON-PsychoMetrica, (1999).

- **Παράγοντας Β: Ικανότητα για Πρακτική ή Αφαιρετική Σκέψη.** Ο παράγοντας αυτός είναι ο δεύτερος από πλευράς σημαντικότητας και η διαφορά του βρίσκεται στο ότι δεν μετρά στοιχείο της συμπεριφοράς, αλλά ικανότητα. Αναφέρεται στην επίδοση του ατόμου σε ένα δεδομένο standard.

Χαμηλή Βαθμολογία B- Πρακτική Σκέψη		Υψηλή Βαθμολογία B+ Αφαιρετική Σκέψη
<p>Χαμηλές πνευματικές δυνατότητες, δεν μπορεί να χειρισθεί προβλήματα που απαιτούν αφαιρετική σκέψη</p> <p>Τείνει να μην δίνει σημασία στην οργάνωση, δεν έχει καλή κρίση, τείνει να εγκαταλείπει τις προσπάθειες</p>	vs	<p>Υψηλές πνευματικές δυνατότητες, διεισδυτικός, μαθαίνει γρήγορα, πνευματικά προσαρμόσιμος</p> <p>Τείνει να ενδιαφέρεται για διανοητικά ζητήματα, έχει καλή κρίση, εμμένει στους στόχους του.</p>

- **Παράγοντας C: Προσαρμογή στο Περιβάλλον.** Εδώ παρουσιάζεται το πόσο επηρεάζεται το εξεταζόμενο άτομο από τα συναισθήματά του και αναστατώνεται εύκολα (Αδύνατο Εγώ) ή είναι συναισθηματικά σταθερό και ήρεμο (Ισχυρό Εγώ)

Χαμηλή Βαθμολογία C-Συναισθηματική Αστάθεια		Υψηλή Βαθμολογία C+ Συναισθηματική Σταθερότητα
Επηρεάζεται από συναισθήματα, αναστατώνεται εύκολα (Αδύνατο Εγώ) Γίνεται συναισθηματικός όταν πιέζεται, αλλάζει εύκολα διάθεση & συμπεριφορά, άγχεται εύκολα, αποφεύγει τις ευθύνες, τείνει να εγκαταλείπει την προσπάθεια, ανησυχεί εύκολα, βρίσκεται συχνά σε μπελάδες	vs	Συναισθηματικά σταθερός, ρεαλιστής, ήρεμος (Ισχυρό Εγώ) Συναισθηματικά ώριμος, σταθερός, έχει πάγια ενδιαφέροντα, ήρεμος, δεν αφήνει τις συναισθηματικές ανάγκες του να χρωματίζουν την πραγματικότητα, δεν ανησυχεί εύκολα, προσπαθεί να αποφεύγει τις προβληματικές καταστάσεις

- **Παράγοντας E: Έλεγχος και Κυριαρχία στις Διαπροσωπικές Σχέσεις.** Στον παράγοντα αυτόν έχουμε την μέτρηση του μεγέθους του ελέγχου και της εξουσίας στην οποία τα άτομα υποκύπτουν ή την οποία θέλουν να ασκούν πάνω στους άλλους.

Χαμηλή Βαθμολογία E- Υποχωρητικότητα		Υψηλή Βαθμολογία E+ Κυριαρχία / Επιβολή
Υποχωρητικός, παρασύρεται εύκολα, συμβιβαστικός, διαλλακτικός Υποχωρητικός, εξαρτημένος, διπλωμάτης, εκφραστικός, συμβατικός, συντηρητικός, επηρεάζεται από τους ανωτέρους, ταπεινός	vs	Δογματικός, επιθετικός, αυταρχικός, πεισματάρης, ανταγωνιστικός Κυριαρχικός, ανεξάρτητος, δογματικός, εχθρικός, λιγομίλητος, ριζοσπαστικός, επαναστατικός, ξεροκέφαλος, απαιτεί θαυμασμό.

- **Παράγοντας F: Επιφυλακτικότητα και Διαχυτικότητα.** Στον παράγοντα αυτόν έχουμε την μέτρηση του πόσο ένα άτομο είναι σοβαρό και επιφυλακτικό στις κοινωνικές του επαφές ή αντίθετα είναι παρορμητικό, αυθόρμητο και ειλικρινές.

Χαμηλή Βαθμολογία F- Επιφυλακτικότητα		Υψηλή Βαθμολογία F+ Διαχυτικότητα
Σοβαρός, συγκρατημένος, λιγομίλητος	vs	Ανέμελος, ενθουσιώδης
Σιωπηλός, εσωστρεφής, με πολλές έννοιες, ανησυχεί εύκολα, κλείνεται στον εαυτό του, δεν επικοινωνεί με τους άλλους, εμμένει σε εσωτερικές αξίες και θέσεις, αργός, προσεκτικός		Ομιλητικός, εύθυμος, ενθουσιώδης, ειλικρινής, εκφραστικός, συμβαδίζει με την ομάδα, βρίσκεται σε εγρήγορση.

- **Παράγοντας G: Το περιεχόμενο και η Λειτουργία των Ηθικών Αξιών.** Το κύριο χαρακτηριστικό της προσωπικότητας που μετρά ο παράγοντας G, είναι παρουσία ενός αδύνατου ή ισχυρού φρουδικού Υπερεγώ.

Χαμηλή Βαθμολογία G- Αδύνατο Υπερεγώ		Υψηλή Βαθμολογία G+ Ισχυρό Υπερεγώ
Δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες	vs	Ευσυνείδητος, επίμονος, ηθικός, σοβαρός
Παραιτείται εύκολα, αναξιόπιστος, επιπόλαιος, φροντίζει να ικανοποιεί τις ανάγκες του, δεν μπορείς να στηριχθείς επάνω του, δεν είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του απέναντι στους άλλους		Επίμονος, αποφασιστικός, υπεύθυνος, πειθαρχημένος, συνεπής, έχει ισχυρή αίσθηση του καθήκοντος, ενδιαφέρεται για τις ηθικές αξίες

- **Παράγοντας Η: Δειλία και Τόλμη.** Πρόκειται για έναν παράγοντα που μετρά το πόσο συνεσταλμένος, φοβισμένος και άτολμος είναι κάποιος ή αντίθετα ριψοκίνδυνος, άφοβος και κοινωνικά τολμηρός.

Χαμηλή Βαθμολογία Η- Ατολμία / Συστολή		Υψηλή Βαθμολογία Η+ Τόλμη / Αταραξία
Συνεσταλμένος, φοβισμένος, άτολμος	vs	Ριψοκίνδυνος, άφοβος, κοινωνικά τολμηρός
Συνεσταλμένος, αποτραβηγμένος, δυσκολεύεται να μιλήσει σε άτομα του αντίθετου φύλου, προσεκτικός στην έκφραση των συναισθημάτων, τείνει να απογοητεύεται εύκολα από τους ανθρώπους, μαζεμένος, συγκρατημένος, περιορισμένα ενδιαφέροντα, προσεκτικός, σκέφτεται τους άλλους, αναγνωρίζει γρήγορα τους κινδύνους		Αγαπά την περιπέτεια, απολαμβάνει να γνωρίζει ανθρώπους, ενεργητικός, δείχνει έντονο ενδιαφέρον για τα άτομα του αντίθετου φύλου, αυθεντικός, εκφράζεται χωρίς δυσκολία προς τους άλλους, φιλικός, παρορμητικός, πολλά ενδιαφέροντα, χωρίς έννοιες, δεν αναγνωρίζει γρήγορα τις επικίνδυνες καταστάσεις

- **Παράγοντας Ι: Συναίσθημα – Λογική: δύο αντίθετοι τρόποι αξιολόγησης των καταστάσεων.** Ο παράγοντας αυτός μετρά την τάση των ανθρώπων να αντιδρούν σε ιδέες, καταστάσεις και εμπειρίες με το συναίσθημα ή την λογική.

Χαμηλή Βαθμολογία I- Σκληρότητα / Ρεαλισμός		Υψηλή Βαθμολογία I+ Ευαισθησία / Εξάρτηση
<p>Σκληρός, ρεαλιστής, με αυτοπεποίθηση</p> <p>Καθόλου συναισθηματικός, περιμένει λίγα από τους άλλους, βασίζεται στον εαυτό του, αναλαμβάνει ευθύνες, σκληρός σε σημείο κυνισμού, ελάχιστα καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα (αλλά όχι χωρίς γούστο), δεν επηρεάζεται από φαντασιώσεις, ενεργεί με βάση τη λογική, περιορίζεται στο συγκεκριμένο θέμα που αντιμετωπίζει, δεν παραιπιονιέται για σωματικές ενοχλήσεις και μειονεκτήματα</p>	vs	<p>Ευαίσθητος, εξαρτημένος, αποζητά ασφάλεια & προστασία</p> <p>Αποζητά αγάπη και προσοχή, ανασφαλής, ζητά βοήθεια και κατανόηση, ευγενικός, επιεικής με τον εαυτό του και τους άλλους, με καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα, διαθέτει ζωνηρή φαντασία, ενεργεί με βάση τη διαίσθηση, επιζητά την προσοχή, επιπόλαιος, υποχονδριακός, ανησυχεί για τον εαυτό του.</p>

- Παράγοντας L: Ταύτιση και Αποξένωση στις Κοινωνικές Σχέσεις.** Ο παράγοντας L μετρά τον βαθμό ταύτισης του ατόμου με τους συνανθρώπους τους, δηλαδή το πόσο καχύποπτος είναι ο εξεταζόμενος για τους άλλους γύρω του ή αντιθέτως έχει εμπιστοσύνη και νιώθει “ένα” με τους ανθρώπους.

Χαμηλή Βαθμολογία L- Εμπιστοσύνη		Υψηλή Βαθμολογία L+ Καχυποψία
Εμπιστεύεται & αποδέχεται τους άλλους με τα ελαττώματά τους Αποδέχεται την μικρή σημασία του ατόμου, τείνει να αλλάζει γνώμη εύκολα, δεν υποπτεύεται καμία εχθρότητα από μέρους των άλλων, εύκολα ξεχνά τις δυσκολίες, δείχνει κατανόηση, ανεκτικός, δεν κρίνει εύκολα τα ελαττώματα των άλλων, συμβιβάζεται εύκολα.	vs	Καχύποπτος, δύσκολα ξεγελιέται Ζηλιάρης, δογματικός, καχύποπτος, σκέφτεται και ξανασκέφτεται παλιές απογοητεύσεις, τυραννικός, απαιτεί από τους άλλους να αναλαμβάνουν τις ευθύνες για τα λάθη που έχουν διαπράξει, ευέξαπτος.

- Παράγοντας Μ: Πρακτική – Διαισθητική αντιμετώπιση των πραγμάτων.** Ο παράγοντας αυτός μετρά πόσο πρακτικός είναι ένας άνθρωπος και ενδιαφέρεται για το απτό αντικείμενο ή αν είναι επινοητικός και μποέμ. Βασίζεται στην διπλή λειτουργία της αντίληψης του ανθρώπου: α) αυτήν που προέρχεται από το άμεσο περιβάλλον και τις πέντε αισθήσεις και β) αυτήν που προέρχεται από την επεξεργασία δεδομένων των αισθήσεων.

Χαμηλή Βαθμολογία M- Πρακτικότητα		Υψηλή Βαθμολογία M+ Επινοητικότητα
<p>Πρακτικός, ενδιαφέρεται για το απτό, το συγκεκριμένο</p> <p>Συμβατικός, ενδιαφέρεται για την πρακτική πλευρά των πραγμάτων, τον ενδιαφέρουν τα άμεσα & ουσιαστικά αποτελέσματα, «πατάει γερά στη γη», αποφεύγει το εξωπραγματικό και το ανέφικτο, οδηγείται από τις συγκεκριμένες ανάγκες της κάθε περίπτωσης, σοβαρός, με πολλές έννοιες αλλά σταθερός.</p>	vs	<p>Επινοητικός, με φαντασία, μποέμ</p> <p>Καθόλου συμβατικός, απορροφημένος στις ιδέες του, ενδιαφέρεται για την τέχνη, τις θεωρίες και τα φιλοσοφικά συστήματα, σαγηνεύεται από την εσωτερικότητα ορισμένων θεωριών, διαθέτει ζωηρή φαντασία, χωρίς πρακτική σκέψη, ενθουσιάζεται εύκολα, περιστασιακά τείνει να παραιτείται από την προσπάθεια</p>

- **Παράγοντας Ν: Κοινωνική Παρουσία.** Με τον παράγοντα αυτόν ανιχνεύεται η κοινωνική επιδεξιότητα του ατόμου. Πόσο ευθύς και ανεπιτήδευτος ή κοινωνικά αδέξιος είναι ο εξεταζόμενος ή πόσο πονηρός και γνώστης της εικόνας που δίνει στους άλλους.

Χαμηλή Βαθμολογία N- Κοινωνική Αδεξιότητα		Υψηλή Βαθμολογία N+ κοινωνική Επιδεξιότητα
<p>Ευθύς, ανεπιτήδευτος, κοινωνικά αδέξιος</p> <p>Αυθεντικός στις αντιδράσεις του, απερίσκεπτος, χωρίς ορθή κρίση, κοινωνικός, συναισθηματικός, αυθόρμητος, φυσικός, έχει απλά γούστα, ευχαριστημένος με ότι έχει, έχει εμπιστοσύνη στην ανθρώπινη φύση.</p>	vs	<p>Πονηρός, κοινωνικά επιδέξιος, γνώστης της εικόνας που δίνει στους άλλους</p> <p>Διαθέτει κοινωνικά προσόντα, υπολογίζει καλά κάθε του κίνηση, αποστασιοποιημένος, προσποιητός στην συμπεριφορά του, αναλύει τα κίνητρα και τις προθέσεις των ανθρώπων, φιλόδοξος, πιθανόν ανασφαλής, πονηρός.</p>

- **Παράγοντας Ο: Αυτοπεποίθηση και Τάση για ενοχές.** Ο παράγοντας Ο μετρά πως αισθάνονται οι άνθρωποι για τον εαυτό τους και πως αξιολογούν την σχέση με τους άλλους. Πόσο σίγουρος και ικανοποιημένος είναι ο εξεταζόμενος με τον εαυτό του ή πόσο ανασφαλής, που ανησυχεί εύκολα.

Χαμηλή Βαθμολογία Ο- Αυτοπεποίθηση		Υψηλή Βαθμολογία Ο+ Τάση για ενοχές
<p>Σίγουρος & ικανοποιημένος με τον εαυτό του, αισθάνεται ήρεμος & ασφαλής</p> <p>Εύθυμος, ανεκτικός, δεν νοιάζεται για τα λάθη του παρελθόντος, ήρεμος, χωρίς αίσθηση του καθήκοντος, δεν ενδιαφέρεται για την επιδοκιμασία ή την αποδοκιμασία των άλλων, δεν έχει έννοιες, ενεργητικός, δυναμικός, δεν έχει φοβίες, ενεργεί απλά και άμεσα.</p>	vs	<p>Ανασφαλής, ασκεί αυτοκριτική, ανησυχεί εύκολα</p> <p>Αγχώδης, καταθλιπτικός, κλαίει εύκολα, ενοχλείται εύκολα, χάνει την διάθεσή του εύκολα, έχει ισχυρή αίσθηση του καθήκοντος, τον ενδιαφέρει η γνώμη των άλλων, ευσυνείδητος, λεπτολόγος, υποχονδριακός, ανεπαρκής, διακατέχεται από φοβίες, μοναχικός, μελαγχολικός, ανήσυχος.</p>

- **Παράγοντας Q1: Αντιμετώπιση της αλλαγής.** Ο παράγοντας αυτός μετρά τον τρόπο που οι εξεταζόμενοι αντιδρούν στην αλλαγή και την εξέλιξη. Αν είναι οπαδοί της εξέλιξης και της προόδου ή προτιμούν το γνωστό και οικείο.

Χαμηλή Βαθμολογία Q1- Συντηρητισμός		Υψηλή Βαθμολογία Q1+ Ριζοσπαστισμός
Συντηρητικός, σέβεται τις παραδοσιακές αντιλήψεις	vs	Πειραματίζεται εύκολα, φιλελεύθερος, με νεωτεριστικές ιδέες

- **Παράγοντας Q2: Εξάρτηση από την Ομάδα και Αυτάρκεια.** Με τον παράγοντα αυτόν μετριέται ο βαθμός αυτονομίας η αυτάρκεια και εφευρετικότητα του εξεταζόμενου καθώς και αυτός της εξάρτησής του από την ομάδα ή από ένα πρόσωπο αναφοράς.

Χαμηλή Βαθμολογία Q2- Εξάρτηση από την ομάδα		Υψηλή Βαθμολογία Q2+ Αυτάρκεια
Εξαρτημένος από την ομάδα, ακολουθεί τις ιδέες και τις αποφάσεις των άλλων	vs	Αυτάρκης, εφευρετικός, προτιμά τις δικές του ιδέες και αποφάσεις

- **Παράγοντας Q3: Έμφαση της διατήρησης της Αυτοεικόνας, αποδέκτης από τον κοινωνικό περίγυρο.** Ο παράγοντας αυτός μετρά το πόσο απείθαρχος, χαλαρός και με χαμηλό αυτοέλεγχο είναι ο εξεταζόμενος, ή πόσο πειθαρχημένος, επίμονος με υψηλό αυτοέλεγχο.

Χαμηλή Βαθμολογία Q3- Χαμηλός αυτοέλεγχος		Υψηλή Βαθμολογία Q3+ Υψηλός αυτοέλεγχος
Απείθαρχος, χαλαρός, κατευθύνεται από τις παρορμήσεις του, δεν τον ενδιαφέρουν οι κοινωνικές συμβάσεις και οι κανόνες	vs	Πειθαρχημένος, επίμονος, με κοινωνική θέληση και συνέπεια, σχολαστικός.

- **Παράγοντας Q4: Επίπεδο Έντασης.** Ο παράγοντας αυτός μετρά το επίπεδο της έντασης του εξεταζόμενου, αν είναι ήρεμος, χαλαρός και ικανοποιημένος ή αν βρίσκεται σε ένταση ή υπερδιέγερση. Το χαρακτηριστικό όπως εξετάζεται, αναφέρεται ως κύριο χαρακτηριστικό της προσωπικότητας του ατόμου και όχι σαν μια παροδική κατάσταση.

Χαμηλή Βαθμολογία Q4- Χαμηλό επίπεδο έντασης		Υψηλή Βαθμολογία Q4+ Υπερένταση
Ήρεμος, χαλαρός, γαλήνιος, χωρίς άγχος, ικανοποιημένος	vs	Βρίσκεται σε ένταση, ευερέθιστος, ανικανοποίητος, σε υπερδιέγερση

Οι **δευτερογενείς παράγοντες** που εξετάζονται, είναι οι :

- Εσωστρέφεια / Εξωστρέφεια (SE)
- Επίπεδο άγχους (χαμηλό ή υψηλό) (SA)
- Συναισθηματική ή όχι αντιμετώπιση των καταστάσεων (STP)
- Ανεξαρτησία (SI)
- Επίπεδο Αυτοελέγχου (SC)
- Προσαρμοστικότητα (CA)
- Ηγετικά προσόντα (CL)
- Δημιουργικότητα (CC)

Περαιτέρω συνδυαστικές εξισώσεις αυτών των παραγόντων συντελούν στη δημιουργία δευτερογενών και σύνθετων παραγόντων:

- Προτίμηση για εργασία σε δομημένα εργασιακά περιβάλλοντα
- Προτίμηση για εργασία με σίγουρο και προβλεπόμενο μέλλον
- Δυνατότητα απόκτησης γνώσεων μέσω της επαγγελματικής εμπειρίας
- Εκπαιδευσιμότητα μέσω θεωρητικής κατάρτισης
- Προτίμηση για έναν δεσποτικό/ κυριαρχικό ηγετικό ρόλο
- Αναλογία στην αντιμετώπιση προσωπικής-επαγγελματικής ζωής
- Τάση για λάθη ή ατυχήματα
- Τάση για διαχυτικότητα
- Αντοχή στην αντιμετώπιση δυσκολιών
- Υποχωρητικός τύπος ηγέτη
- Συνεργάσιμος τύπος ηγέτη
- Αυταρχικός τύπος ηγέτη

Το ερωτηματολόγιο αυτό των 16 παραγόντων της προσωπικότητας, διαθέτει ειδική κλίμακα μέτρησης των σκοπίμα θετικών ή αρνητικών απαντήσεων (προσπάθεια παρουσίασης καλού ή κακού εαυτού - FG, FB αντίστοιχα), καθώς και μέτρησης της συνέπειας των απαντήσεων (τυχαία ή συνεπής επιλογή).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET

ΓΕΝΙΚΑ

Σε γενικές γραμμές, η εκπαίδευση από απόσταση μπορεί να αντιμετωπίσει δομικά και θεσμικά προβλήματα που παρουσιάζονται στον εκπαιδευτικό τομέα τόσο στη χώρα μας όσο και σε διεθνή κλίμακα γενικότερα. Τα τελευταία χρόνια, στο διεθνή χώρο, οι εφαρμογές της τηλεματικής και ειδικότερα των τεχνολογιών του διαδικτύου και των πολυμέσων στην εκπαίδευση γνώρισαν μια μεγάλη ανάπτυξη, ωθούμενες από τις επιτακτικές κοινωνικοοικονομικές απαιτήσεις και από την αλματώδη τεχνολογική πρόοδο στον τομέα της πληροφορικής τεχνολογίας. Στην περίπτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό, η εκπαίδευσή τους με τη βοήθεια νέων εκσυγχρονιστικών τεχνολογικών μεθόδων είναι αναγκαία προκειμένου τα άτομα αυτά να μπορέσουν να παρακολουθούν τις ραγδαίες διεθνείς εξελίξεις και να βοηθηθούν αρχικά στον επαγγελματικό προσανατολισμό τους και στη συνέχεια στην επαγγελματική αποκατάστασή τους.

Η εκπαίδευση αυτή αφορά την αποθήκευση και ενημέρωση των υλικών ενός μαθήματος σε ηλεκτρονική μορφή καθώς και την οργανωμένη διαχείριση από κεντρικό υπολογιστή (server). Οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση στα υλικά μέσω του Internet από το σπίτι ή τους κοινόχρηστους χώρους στα σχολεία οι οποίοι είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι με δικτυωμένους υπολογιστές. Παράλληλα, επικοινωνούν με τον εκπαιδευτή και τους συναδέλφους του μέσω του δικτύου και η διαχείριση του μαθήματος γίνεται από ειδικό λογαριασμό, το οποίο δίνει δυνατότητες οργανωμένης επικοινωνίας μέσω του παγκόσμιου ιστού, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων με εκπαιδευτικό υλικό πολυμέσων, της περιήγησης μέσω Internet ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών, της εξάσκησης σε νοητά εργαστήρια (virtual laboratories), κ.λπ.

Το σενάριο αυτό όπως είναι γνωστό είναι διαδεδομένο σε προηγμένες χώρες (ΗΠΑ, Μ. Βρετανία). Για το σενάριο αυτό δεν απαιτείται εξειδικευμένη δικτυακή υποδομή. Το κύριο πρόσθετο κόστος αφορά την επιλογή και προμήθεια του κατάλληλου λογισμικού και υλικού (server) για την οργανωμένη διαχείριση

της διδασκαλίας μέσω του Internet, την προσαρμογή των μαθημάτων και την εκπαίδευση των εκπαιδευτών (για τις πιλοτικές εφαρμογές).

Multimedia – Video Conferencing

Ο εκπαιδευτής παραδίδει το μάθημα από ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, με οπτικοακουστικά μέσα και τηλεοπτικές μηχανές λήψεως και κατάλληλη σκηνοθεσία. Οι εκπαιδευόμενοι εξ' αποστάσεως παρακολουθούν το μάθημα από κεντρικές οθόνες ή και προσωπικούς σταθμούς εργασίας (Multimedia PC). Κατά τη διάρκεια του μαθήματος υπάρχει ζωντανή επικοινωνία μεταξύ του καθηγητή και των εκπαιδευομένων μέσω αμφίδρομου τηλεπικοινωνιακού δικτύου. Τα υλικά του μαθήματος αποθηκεύονται σε ειδικό εξυπηρετητή (video server) στον οποίο έχουν δυνατότητα πρόσβασης οι μαθητές, είτε από σταθμούς εργασίας συνδεδεμένους στο δίκτυο υψηλής ταχύτητας, είτε μέσω δικτύου ISDN είτε μέσω του Internet. Η απαιτούμενη υποδομή περιλαμβάνει τα εξής:

- Ειδικά εξοπλισμένες αίθουσες διδασκαλίας και παρακολούθησης,
- Υψηλές ταχύτητες διασύνδεσης,
- Επαρκές δίκτυο πρόσβασης,
- Εξυπηρετητή για αποθήκευση και προσπέλαση υλικών μορφής multimedia (τύπου video on demand) και
- Ανάπτυξη υλικών μαθημάτων στη λογική multimedia.

Κατασκευή εκπαιδευτικών CD-ROM

Η κατασκευή γίνεται με χρήση υπαρχόντων εργαλείων πολυμέσων, όπως τα Macromedia Authorware, Director, Asymetrix Toolbook, κλπ.

Ανάπτυξη υπηρεσιών τηλεεκπαίδευσης στο Internet

Οι βασικές υπηρεσίες υποστηρίζουν:

- Αναζήτηση πληροφοριών και εκπαιδευτικού υλικού σχετικά με θέματα σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής αποκατάστασης (από βάση δεδομένων).

- Παρουσίαση του διαθέσιμου υλικού
- Ανάκτηση των πληροφοριών, εφόσον είναι διαθέσιμες on-line

Η υλοποίηση των παραπάνω υπηρεσιών στηρίζεται σε Interactive WEB Pages (συνδυασμός HTML, JAVA, Javascript), καθώς επίσης και Video & Audio Streaming Technologies (Real Media, ASF).

Επίσης, η μετάδοση και ανάκτηση αρχείων πολυμέσων μέσω του Internet (κυρίως αρχείων Video) είναι ένας διαρκώς αναπτυσσόμενος χώρος και για τον λόγο αυτόν αποτελεί σημαντικό ερευνητικό πεδίο.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET

ΜΕΛΕΤΗ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΟΜΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ

Στην Ελλάδα το ΤΕΙ Πειραιά έχει συνεργαστεί επανειλημμένως με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και ήδη στις μέρες μας βρίσκεται σε εξέλιξη η πραγματοποίηση του προγράμματος «Εφαρμογή της Τηλεματικής στα Σχολεία» αλλά και προγράμματος με τίτλο: «Μελέτη, σχεδιασμός και ανάπτυξη δομών Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και κατάρτισης - εκπαίδευσης ατόμων με ειδικές ανάγκες με εφαρμογή τηλεματικής και πολυμέσων».

Η πραγματοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών προγραμμάτων θα βασιστεί κυρίως στο μοντέλο της εκπαίδευσης μέσα από το Internet και στο μοντέλο εκπαίδευσης με Multimedia και Video Conferencing.

Ειδικότερα το έργο «Μελέτη, σχεδιασμός και ανάπτυξη δομών Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και κατάρτισης-εκπαίδευσης ατόμων με ειδικές ανάγκες με εφαρμογή τηλεματικής και πολυμέσων» εντάσσεται στον Υποτομέα 3.5. του Τομέα 3 (Πληροφορική- Επικοινωνίες- Αυτοματισμοί) του ΠΕΝΕΔ και έχει ως αντικείμενο τη μελέτη, την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος εκπαίδευσης, κατάρτισης και πληροφόρησης ατόμων με ειδικές ανάγκες από απόσταση σε θέματα Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΕΠ) στηριζόμενο σε υπηρεσίες τηλεματικής και πολυμέσων. Το έργο αυτό αποσκοπεί στη μελέτη και πιλοτική δημιουργία εκπαιδευτικών δομών και τηλεκέντρων που θα χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια για δοκιμαστικές εφαρμογές τηλεεργασίας.

Ο βασικός στόχος του έργου είναι η συγκέντρωση, οργάνωση και τυποποίηση της υπάρχουσας γνώσης, καθώς επίσης και η ευρύτερη διάθεση και διάχυσή της προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Η διαθέσιμη πληροφορία θα αφορά τόσο ειδικά θέματα σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, όσο και πιο γενικευμένα εκπαιδευτικά εργαλεία με τη μορφή κειμένων, παρουσιάσεων, ήχου, εικόνας και βίντεο. Η υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου θα

στηριχθεί στην εφαρμογή νέων τεχνολογικών μεθόδων, όπως τηλεδιάσκεψη, διαδίκτυο (Internet) και εφαρμογές πολυμέσων για την παραγωγή εκπαιδευτικών CD-ROMs, λαμβάνοντας φυσικά υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ατόμων αυτών.

Ανάδοχος Φορέας υλοποίησης του Έργου είναι το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Πειραιά και Επιστημονικός Υπεύθυνος ο Πρόεδρος του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Καθηγητής Κικήλιας Παναγιώτης.

Συνεργαζόμενοι φορείς είναι:

- Το Πανεπιστήμιο Πατρών: Υπεύθυνος: Καθηγητής Κων/νος Γούδας.
- Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – Τομέας ΣΕΠ: Υπεύθυνος: Στέφανος Τζέπογλου, Σύμβουλος του ΠΙ, Πρόεδρος του Τομέα ΣΕΠ.

Το έργο έχει διάρκεια 18 μηνών, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2000 και προβλέπεται να περατωθεί τον Ιούνιο του 2001. Αναλυτικά η μεθοδολογία³ εκτέλεσης του έργου περιλαμβάνει:

Την κατηγοριοποίηση των διαφόρων ομάδων ατόμων με ειδικές ανάγκες με βάση τις ιδιαιτερότητες της κάθε μίας ομάδας. Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί μια καταγραφή / αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης στον Ελληνικό χώρο και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έτσι ώστε η καταγραφή της πραγματικότητας να μην αποτελέσει μια στεγνή παράθεση στοιχείων, αλλά εργαλείο για τη βελτίωση του επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής προετοιμασίας των ατόμων αυτών. Η αναζήτηση των στοιχείων αυτών για την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και των προβλημάτων που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες τον επαγγελματικούς προσανατολισμό θα γίνει με κάθε μέσο όπως αναζήτηση στο Internet, βιβλιογραφική αναζήτηση κλπ. Θα ακολουθήσει καταγραφή των δυνατοτήτων της τεχνολογίας και της πληροφορικής για την εκπαιδευτική και εργασιακή υποστήριξη ατόμων με ειδικές ανάγκες (φωνητικό πληκτρολόγιο, οθόνη Braille κλπ). Επίσης, στη φάση αυτή θα γίνει καταγραφή και ερμηνεία των προβλη-

³ ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΡΓΟΥ

μάτων και των δυσλειτουργιών της επαγγελματικής προετοιμασίας και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Στη συνέχεια, θα πραγματοποιηθεί μελέτη της χρήσης νέων εκσυγχρονιστικών μεθόδων ως βοηθητικά μέσα για τη διεξαγωγή επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής προετοιμασίας και αποκατάστασης στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Θα μελετηθεί τόσο η εφαρμογή τηλεεκπαίδευσης μέσω μεθόδων τηλεσυνδιάσκεψης, όσο και με τη βοήθεια ειδικών εκπαιδευτικών CD ROMs και μέσω του διαδικτύου Internet.

Ακολούθως, θα σχεδιαστεί και θα αναπτυχθεί ολοκληρωμένο σύστημα τηλεεκπαίδευσης μέσω τηλεσυνδιάσκεψης, θα δημιουργηθούν σελίδες εκπαίδευσης μέσω Internet και, τέλος, θα κατασκευαστούν εκπαιδευτικά CD-ROMS που θα καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες των κατηγοριών που θα επιλεχθούν να εξεταστούν.

Σχετικά με τις διάφορες διαλέξεις, που θα αφορούν την εφαρμογή της διεξαγωγής επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής προετοιμασίας με τη βοήθεια της τηλεματικής σε άτομα με ειδικές ανάγκες, προβλέπεται ότι θα δίνονται από ένα κεντρικό στούντιο τηλεδιάσκεψης (αίθουσα τηλεματικής Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ή ΤΕΙ Πειραιά) στο οποίο θα πηγαίνει ο εκάστοτε εξειδικευμένος καθηγητής για να μεταδώσει το μάθημα της εκπομπής, το οποίο είναι εξοπλισμένο με βιντεοκάμερα, ένα πίνακα σχεδίασης, υπολογιστή για μετάδοση δεδομένων άλλης μορφής, έναν έγχρωμο σαρωτή (scanner) και ηχητικό εξοπλισμό. Ο καθηγητής μετά από κατάλληλη προετοιμασία, θα δίνει το μάθημα ζωντανά, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα στον πίνακα χρήσιμα σχέδια και μεταδίδοντας μέσω του υπολογιστή χρήσιμα ηλεκτρονικά αρχεία. Ο τρόπος αυτός εκμάθησης επιτρέπει μια πιο άμεση επαφή του μαθητή /ατόμου με ειδικές ανάγκες με το αντικείμενο διδασκαλίας και επιπλέον παρέχει τη δυνατότητα αλληλεπίδρασής του τόσο με τον καθηγητή όσο και με το υλικό. Ο χρόνος εκπομπής θα είναι καθορισμένος (χωρίς να υπάρχει αυστηρός καθορισμός των ορίων του χρόνου αυτού) από πριν και θα διαρκεί όσο μια διδακτική ώρα. Τα άτομα που είναι εγγεγραμμένα συγκεντρώνονται την προκαθορισμένη μέρα και ώρα στα κέντρα μελέτης – σχολεία όπου παρακολουθούν το μάθημα, και επικοινωνούν με τον διδάσκοντα -καθηγητή μέσω γραμμής του

ΟΤΕ (τηλεφωνική συνδιάσκεψη) αλλά και μέσω υπολογιστικού δικτύου. Η συμμετοχή αυτή θα μπορεί φυσικά να γίνεται και από το σπίτι του κάθε ατόμου προκειμένου τα άτομα αυτά να αποφύγουν την μετακίνησή τους από τον οικείο χώρο τους. Σε αυτή την περίπτωση αναφερόμαστε στη δημιουργία μιας τάξης εικονικής πραγματικότητας η οποία έχει όλα τα χαρακτηριστικά της κανονικής τάξης λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ατόμων που συμμετέχουν σ' αυτήν την τάξη. Στη συνέχεια, οι μαθητές μπορούν να μελετήσουν μόνοι τους κάποιο υλικό, το οποίο έχει αποσταλεί ηλεκτρονικά, και να στείλουν ηλεκτρονική αλληλογραφία προς τους διδάσκοντες ή να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικές διασκέψεις όλο το 24ώρο, είτε από το σπίτι τους, αν διαθέτουν υπολογιστή και πρόσβαση στο Internet, είτε τις ώρες που είναι ανοικτό το κέντρο μελέτης – αίθουσα τηλεματικής Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης, τόσο οι συμμετέχοντες μαθητές όσο και οι συμμετέχοντες καθηγητές έχουν τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης μέσω ερωταποκρίσεων. Αυτός ο τρόπος τηλεεκπαίδευσης προσφέρει τη δυνατότητα σε μαθητές να ωφεληθούν από τη διδασκαλία κορυφαίων επιστημόνων και ειδικών οι οποίοι δεν θα πήγαιναν σε σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες για να διδάξουν ή γενικότερα δεν θα ήταν διατεθειμένοι να δώσουν σειρά διαλέξεων.

Ταυτόχρονα, μέσα από τις δυνατότητες των πολυμέσων, οι μαθητές έχουν στη διάθεσή τους πολλές μορφές εκπαιδευτικού υλικού (ήχο, εικόνες αλλά και κείμενο) έτσι ώστε να διευκολύνεται η αφομοίωση του περιεχομένου του μαθήματος ανάλογα με τις ελλείψεις του κάθε ατόμου και τις ιδιαίτερες ανάγκες του.

Η ανάπτυξη και η υλοποίηση των υπηρεσιών τηλεεκπαίδευσης στο Internet (αναζήτηση, παρουσίαση, ανάκτηση πληροφοριών) θα γίνει κυρίως με Interactive WEB Pages (HTML, JAVA, Javascript) και Video & Audio Streaming Technologies (Real Media, ASF). Θα συγκεντρωθεί και θα αναπτυχθεί κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για την πραγματοποίηση σειράς μαθημάτων σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού μέσω τηλεματικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Θα πραγματοποιηθούν μεταδόσεις αυτών των μαθημάτων. Θα εκπαιδευτούν άτομα με ειδικές ανάγκες στη χρήση των συστημάτων εκπαίδευσης μέσω τηλεσυνδιάσκεψης. Επίσης, θα δημιουργηθούν βά-

σεις δεδομένων και τοπικών δικτύων πληροφόρησης. Ο λόγος χρησιμοποίησης του Internet ως βάση της προτεινόμενης μεθοδολογίας, είναι κυρίως το γεγονός ότι οι τεχνολογίες και τα πρότυπα Internet είναι διαθέσιμα και προσπελάσιμα σχεδόν από οπουδήποτε και με σχετικά μικρό κόστος. Έτσι, η χρήση του συστήματος τηλεεκπαίδευσης διευρύνεται, ενώ παράλληλα προωθείται η αξιοποίηση του Internet για εργασία και εκμάθηση από απόσταση.

Επίσης, η ανάπτυξη εκπαιδευτικών CD ROMs αποτελεί τμήμα της παρούσας ερευνητικής εργασίας.

Μετάπειτα, θα πραγματοποιηθεί μελέτη και πραγματοποίηση διαφόρων εφαρμογών τηλεεργασίας σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Η φάση αυτή θα περιλαμβάνει τόσο την κατάρτιση των επιχειρηματιών και των στελεχών των επιχειρήσεων στη χρήση των νέων τεχνολογιών τηλεεργασίας όσο και την κατάρτιση των υποψηφίων τηλεεργαζόμενων στην ευέλικτη μορφή απασχόλησης που προσφέρει η τηλεεργασία.

Ακολούθως, θα διερευνηθεί η δημιουργία εκπαιδευτικών επιχειρήσεων – τηλεκέντρων που θα χρησιμοποιηθούν για δοκιμαστικές εφαρμογές τηλεεργασίας.

Μετάπειτα, θα καταγραφούν οι ανάγκες διαφόρων εταιρειών που σκοπεύουν να απασχολήσουν ή να τηλεαπασχολήσουν άτομα με ειδικές ανάγκες προκειμένου η συνεργασία αυτή να επιφέρει μια καλύτερη αντιστοιχία μεταξύ των αναγκών των επιχειρήσεων και της κατάρτισης γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ αυτών των δύο.

Επίσης, θα εξεταστεί ο τρόπος σύνδεσης μεταξύ του επαγγελματικού προσανατολισμού που παρέχεται στα άτομα με ειδικές ανάγκες και της επαγγελματικής αποκατάστασής τους.

Κατόπιν, θα καθοριστεί ένα θεσμικό πλαίσιο επαγγελματικού προσανατολισμού ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσω της εκπαίδευσης από απόστασης δηλαδή είτε μέσω τηλεεκπαίδευσης, είτε μέσω Internet, είτε μέσω εκπαιδευτικών CD ROMs με τη βοήθεια πολυμέσων.

Στη συνέχεια, θα αναπτυχθεί σύστημα ποιοτικής διασφάλισης της εκπαίδευσης και κατάρτισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Μετά, θα πραγματοποιηθεί μελέτη και δημιουργία συμβουλευτικών διεργασιών επαγγελματικής αποκατάστασης και ένταξης ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ακολούθως θα διερευνηθεί, με τη μέθοδο της αναδράσεως, η αποδοχή των νέων εκσυγχρονιστικών τρόπων διεξαγωγής του επαγγελματικού προσανατολισμού τόσο από τη μαθητική όσο και από τη διδακτική κοινότητα καθώς επίσης και αξιολόγηση του προτεινόμενου εκσυγχρονισμού (ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ατόμων αυτών, σημαντική βελτίωση στη διάδραση μεταξύ διδασκομένων και διδασκόντων)

Στην τελευταία φάση θα αναπτυχθεί ειδικός οδηγός εργοδότη για άτομα με ειδικές ανάγκες και θα πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου και η διάδοση αυτών. Επίσης, θα διερευνηθεί η δυνατότητα ευκολίας επέκτασης του συγκεκριμένου έργου σε μεγαλύτερη κλίμακα με ιδιαίτερη έμφαση την κάλυψη γεωγραφικά απομονωμένων περιοχών (όπως η νησιωτική και η ορεινή Ελλάδα) και την μελέτη μεγαλύτερου αριθμού κατηγοριών ατόμων με ειδικές ανάγκες.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΝΤΠ ΓΙΑ ΑμΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΗΛΕΚΕΝΤΡΟ

Το «Τηλεκέντρο» ήταν ένα πρόγραμμα πιλότος στα πλαίσια μιας κοινής Ευρωπαϊκής προσπάθειας με σκοπό την επαγγελματική κατάρτιση και εργασιακή αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τα στοιχεία που αναφέρουμε εδώ μας παρουσιάστηκαν σε συνέντευξη που είχαμε με τον κ. Χρήστο Κουλούρη, ειδικό των ΝΤΠ ο οποίος μετείχε στο συντονισμό και την υλοποίηση του Προγράμματος. Πληροφορίες μας έδωσε και ο κ. Γιώργος Κατσαμπάνης, ειδικός των ΝΤΠ ο οποίος επίσης μετείχε στο έργο.

Το «Τηλεκέντρο» αφορούσε την ανάπτυξη «Εταιρείας παροχής υπηρεσιών γραμματείας & μηχανοργάνωσης». Σκοπός και αντικείμενο του έργου ήταν η εκπαίδευση προσωπικού και η ίδρυση μιας μικρομεσαίας αυτόνομης επιχείρησης που θα παρέχει υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας, γραφειακής υποστήριξης και μηχανογραφικών υπηρεσιών, όπως φωτοτυπίες, βιβλιοδεσία πλαστικοποιήσεις, δακτυλογράφηση, επεξεργασία και παρουσίαση κειμένου, δημιουργία συνεδριακού υλικού, εκτυπώσεις, ηλεκτρονικές επικοινωνίες, εκτυπώσεις διευθύνσεων για αλληλογραφία συλλόγων κ.λπ.

Η διαπιστωμένη ανάγκη της αγοράς σε συνδυασμό με την διαβλεπόμενη ανάγκη εισχώρησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε εργασιακούς χώρους υψηλής τεχνολογίας έτσι ώστε να αποσπαστούν ένα ικανό μερίδιο της αγοράς εργασίας στην δεκαετία του '90 οδήγησαν στην πρόταση του «ΤΗΛΕΚΕΝΤΡΟΥ» και η οποία αποτελεί μια πρωτότυπη πιλοτική προσπάθεια για την εξερεύνηση νέων μεθόδων αποκατάστασης και πλήρους ένταξης στο κοινωνικό σύνολο.

Το «ΤΗΛΕΚΕΝΤΡΟ» υλοποιήθηκε στα πλαίσια της πρωτοβουλίας HORIZON της Γενικής Διεύθυνσης 5 της ΕΟΚ. Στην Ελλάδα υποστηρίζεται από την Ε-ΛΕΠΑΠ – ΤΕΚΑΝ και συνεργάστηκε με τους παρακάτω φορείς.

- CITY UNIVERSITY OF LONDON (U.K)
- ASSOCIATION POUR LE SPINA BIFIDA (FR)
- C.R.P.F. NANTEAU SUR-LYNAIN (FR)
- CAT ALIZE (FR)

Στη συνέντευξη μας διατυπώθηκε ότι τα αποτελέσματα του Προγράμματος δεν έχουν αξιολογηθεί και επίσης εκφράστηκαν οι δυσκολίες για την υλοποίηση του όλου έργου (κυρίως γραφειοκρατικά προβλήματα ως προς την υλοποίηση).

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ανάδοχος Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το έργο αποσκοπεί στην προσφορά νέων υπηρεσιών διαπροσωπικής επικοινωνίας (ένα προς ένα, ένα προς πολλούς) μεταξύ ΑμΕΑ με διαφορετικά προβλήματα πρόσβασης, προσαρμόζοντας αυτόματα τις ειδικές ανάγκες κίνησης, δεξιότητας, ακοής και λόγου ετερογενών χρηστών με την επιλογή καταλλήλων επικοινωνιακών διαύλων και φυσικών φορέων μεταβίβασης μηνύματος (ήχος, εικόνα, video, κείμενο, σύμβολα). Το σχεδιαζόμενο σύστημα είναι υπό εξέλιξη και σκοπό έχει να διευρύνει την έννοια της διάσκεψης εξ αποστάσεως και να δημιουργήσει ένα προσαρμοζόμενο συνεργατικό περιβάλλον εναλλακτικής επικοινωνίας. Το σύστημα θα αξιολογηθεί με βάση τη δυνατότητα που παρέχει σε ΑμΕΑ συγκεκριμένου προφίλ (άτομα που διαβιούν αποκλειστικά στο σπίτι, με κύρια αναπηρία κινητικής μορφής και πιθανές δυσλειτουργίες λόγου και ακοής αλλά με καλό νοητικό επίπεδο) να αποκτούν σχετικές εμπειρίες μέσω τηλεπαρουσίας σε απομακρυσμένους χώρους, όπου αναπτύσσεται κοινωνική δραστηριότητα, όπως για παράδειγμα το δημοτικό σχολείο της γειτονιάς.

Ειδικός στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη πιλοτικού δικτύου επικοινωνιών με κόμβο αρχικά σε Ιωάννινα, Θεσσαλονίκη και Αθήνα που θα προσφέρει τις εξής υπηρεσίες:

- Υπηρεσίες διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ ΑμΕΑ διαφορετικού προφίλ.
- Υπηρεσίες συνεργασίας εξ αποστάσεως μεταξύ ετερογενών χρηστών. – Δημιουργία συνεργατικού περιβάλλοντος.
- Υπηρεσίες τηλεπαρουσίας.
- Υπηρεσία τηλεσυμβουλευτικής και τηλεαξιολόγησης.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου είναι:

- Αξιοποίηση και βελτίωση των δυνατοτήτων της ΕΛΕΠΑΠ⁴ με τη χρήση των ΝΤΠ στην κατεύθυνση της εξυπηρέτησης:
 - Σημαντικών και διαπιστωμένων αναγκών επικοινωνίας.
 - Αξιολόγησης και εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.
 - Αξιοποίησης ανθρώπινου δυναμικού.
 - Υποστήριξης ειδικών για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από το κέντρο προς την περιφέρεια.
- Χρήση εξειδικευμένου λογισμικού και αντίστοιχης τηλεματικής λύσης με σκοπό τη διαπροσωπική επικοινωνία μεταξύ συγκεκριμένου και εξαιρετικά μεγάλου πληθυσμού ΑμΕΑ διαφορετικού προφίλ.
- Δυνατότητα χρήσης συστήματος σε πάρα πολλά άτομα, που αδυνατούν να έχουν πρόσβαση σε επικοινωνιακά συστήματα λόγω άγνοιας του προφίλ του συνομιλητή μέσα από την επίτευξη της διαδικασίας user profile matching.
- Εξυπηρέτηση της διαδικασίας αναπλήρωσης, απόκτησης εμπειριών αλλά και μείωσης της αίσθησης του αποκλεισμού, η οποία θα επιτευχθεί δια της παροχής αίσθησης τηλεπαρουσίας (telepresence) στο συγκεκριμένο πληθυσμό του έργου.
- Εφαρμογή καινοτόμου ιδέας του gaming, για προσέλκυση με ένα ευχάριστο πλαίσιο με απώτερο σκοπό την εισαγωγή των ΑμΕΑ χρηστών στις νέες τεχνολογικές δυνατότητες και ταυτόχρονη δυνατότητα αξιολόγησης και βελτίωσης της συνολικής συνεργατικής πλατφόρμας μέσα από μία συγκεκριμένη και χαρακτηριστική περίπτωση δοκιμαστικής εφαρμογής (test case validation).

⁴ ΕΛΕΠΑΠ= ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ, Α., Π. (1993): ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΟΜΙΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ BLISSYMBOLICS ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

(ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ), ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΤΜΗΜΑ ΦΠΨ, ΑΘΗΝΑ

Ο Α. Χαρούπιας στην εργασία του αυτή πραγματεύεται το φαινόμενο της επικοινωνίας σε παιδιά με ειδικές ανάγκες που δεν μπορούν να μιλήσουν ή η ομιλία τους δεν είναι κατανοητή και προτείνει εναλλακτικές – επιπρόσθετες μεθόδους και μέσα για την υποστήριξή της. Ως μέσο διδακτικής παρέμβασης χρησιμοποιεί τη διδασκαλία των Blissymbolics με ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Αναφέρουμε εδώ τα κυριότερα στοιχεία αυτής της μελέτης γιατί ο Σύμβουλος θα πρέπει να έχει γνώση για την εναλλακτική – επιπρόσθετη επικοινωνία η οποία αφορά μια σημαντική μερίδα του πληθυσμού με ειδικές ανάγκες της χώρας μας.

Η μελέτη του επικεντρώνεται στην προσαρμογή του συστήματος επικοινωνίας Blissymbolics στην ελληνική γλώσσα καθώς και στη σχεδίαση, ανάπτυξη και αξιολόγηση πρωτοτύπου διαχείρισης βιβλιοθήκης Blissymbolics από ΗΥ, με σκοπό την υποστήριξη της διδασκαλίας παιδιών με σοβαρές δυσκολίες επικοινωνίας.

Ο συγγραφέας προσπαθεί να καταδείξει τη σημασία της γλώσσας και της επικοινωνίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τη δυνατότητα χρήσης του συστήματος Blissymbolics ως εναλλακτικού – επιπρόσθετου υποστηρικτικού μέσου και την ουσιαστική βοήθεια που μπορεί να προσφέρουν οι ΝΤΠ στην υποστήριξη της παρεμβατικής παιδαγωγικής επικοινωνίας.

Στο θεωρητικό μέρος της έρευνάς του ο συγγραφέας αναφέρεται στο πρόβλημα επικοινωνίας των παιδιών που αδυνατούν να μιλήσουν ή έχουν δυσνόητη ομιλία. Στο μέρος αυτό εξετάζεται παράλληλα το φαινόμενο της γλώσσας και της επικοινωνίας (στη λεκτική, μη λεκτική και εναλλακτική – επιπρόσθετη μορφή) και η υποστήριξη που προσφέρεται από τις ΝΤΠ. Εδώ αναφέρεται στο συμβολικό σύστημα επικοινωνίας Blissymbolics που επινοήθηκε από τον αυστριακό χημικό μηχανικό Charles Bliss (η υποστήριξη του συστή-

ματος αυτού από πλευράς ΝΤΠ άρχισε από το 1987) αλλά και σε άλλα συστήματα, όπως τα συστήματα επικοινωνίας με χειρονομίες, με νεύματα και τα συστήματα απτικής επικοινωνίας όπως το σύστημα Braille για το οποίο έχει επινοηθεί τρόπος για τη χρήση του μέσω ΗΥ.

Στην έρευνά του ο συγγραφέας ασχολήθηκε με τη σχεδίαση και πραγματοποίηση ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης βιβλιοθήκης Blissymbolics. Το σύστημα προέβλεπε:

- τον εύκολο σχεδιασμό νέων συμβόλων από το δάσκαλο ή τον έμπειρο χρήστη,
- τη διευκόλυνση της μετάβασης από το πραγματικό αντικείμενο στην εικονική αναπαράσταση, με διαρκείς αφαιρέσεις στο σκίτσο και τελικά στο σύμβολο,
- την αξιολόγηση της δυνατότητας του χρήστη να διδαχθεί, να κατανοήσει και τελικά να χρησιμοποιήσει τα σύμβολα Bliss ως εναλλακτικό – επιπρόσθετο μέσο επικοινωνίας,
- τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας με πρόσθετα μέσα άσκησης και τη διευκόλυνση οργάνωσης διδακτικών ενοτήτων,
- την ανάπτυξη παράλληλων προγραμμάτων που να μπορούν να συνεργαστούν με το κύριο πρόγραμμα ή και να διατεθούν ανεξάρτητα στους χρήστες και τους εκπαιδευτικούς.

Τα συστήματα διαχείρισης Blissymbolics είναι γενικά κατασκευασμένα με κύριο σκοπό την επικοινωνία. Μερικά από αυτά προβλέπουν εργαλεία πρόσθεσης ή διόρθωσης συμβόλων. Το σύστημα που εισάγεται από τον συγγραφέα προσφέρονται ευκολίες ηλεκτρονικής αξιολόγησης του μαθητή και υποστήριξης της διδακτικής – μαθησιακής διαδικασίας. Το σύστημα διαχειρίζεται την ελληνική γλώσσα και είναι βασισμένο στην ελληνική πραγματικότητα με λογισμικό που αναπτύχθηκε πρωτότυπα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ενιαίο ή κατά τμήματα (με δυνατότητα περαιτέρω επεκτάσεων και βελτιώσεων που προτείνονται). Το πρωτότυπο λογισμικό που δημιουργήθηκε έχει ιδιαίτερη α-

ξία γιατί εντάσσεται σε ένα γενικότερο σύστημα με πρόταση για πραγματοποιήσιμες προσεγγίσεις διδασκαλίας για την εναλλακτική – επιπρόσθετη επικοινωνία στη χώρα μας.

Το πρωτότυπο διαχείρισης βιβλιοθήκης Blissymbolics από ΗΥ απευθύνεται:

- στο δάσκαλο ειδικής αγωγής, παρέχοντάς του δυναμική υποστήριξη στο σχεδιασμό – ανάπτυξη διδακτικών ενοτήτων και την επικοινωνία με τον μαθητή,
- στο μαθητή με σοβαρές δυσκολίες επικοινωνίας, για την εύκολη και σε σύντομο χρόνο εκμάθηση του συστήματος επικοινωνίας με σκοπό την επικοινωνία και τη μάθηση,
- στους γονείς των παιδιών με ειδικές ανάγκες, προσφέροντάς τους την εναλλακτική λύση ώστε να εκμεταλλευτούν τα πρώτα, πολύτιμα, για την κατάκτηση της γλώσσας και επικοινωνίας, χρόνια.

Τα κυριότερα ευρήματα της μελέτης είναι:

Ο μαθητής με σοβαρές δυσκολίες επικοινωνίας αποκτά γρηγορότερα δεξιότητες επικοινωνίας με Blissymbolics και την υποστήριξη των ΝΤΠ από ότι με τις παραδοσιακές τεχνικές διδασκαλίας γλώσσας και επικοινωνίας.

Ο ΗΥ ως μέσο διδασκαλίας της επικοινωνίας με το σύστημα Blissymbolics αποτελεί θετικό παράγοντα στην ταχύτερη επίδοση από ότι χωρίς τον ΗΥ.

Η τεχνολογία ανάπτυξης λογισμικού μπορεί να προσφέρει ουσιαστικά στην αγωγή και την επικοινωνία του ΑμΕΑ όταν υπάρχει διεπιστημονική συνεργασία, συστηματικός ψυχοπαιδαγωγικός σχεδιασμός και σύνδεση με τη σχολική πράξη και τη ζωή.

Η εισαγωγή των Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής στις ΣΜΕΑ (Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής) της χώρας μας θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο πρώτης προτεραιότητας για την πολιτεία και την κοινωνία. Η εισαγωγή θα πρέπει να γίνει ύστερα από προσεκτικό σχεδιασμό και συστηματική εφαρμογή πειραματικών προγραμμάτων σε ΣΜΕΑ με ειδικό τεχνολογικό εξο-

πλισμό και τη σταδιακή επέκτασή τους στις ΣΜΕΑ όλης της χώρας, με προτεραιότητα τις πιο υποβαθμισμένες και απομονωμένες.

Η εναλλακτική – επιπρόσθετη επικοινωνία αφορά μια σημαντική μερίδα του πληθυσμού με ειδικές ανάγκες της χώρας μας, εντούτοις δεν υπάρχει επιστημονικός φορέας για τη μελέτη και εξέλιξή της. Οι αρμόδιοι φορείς θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν ώστε να γίνει αμέσως η εισαγωγή της ως γνωστικού και ερευνητικού αντικείμενου τόσο στο Πανεπιστημιακό Τμήμα Ειδικής Αγωγής που ιδρύθηκε πρόσφατα όσο και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής.

CALLIGRAPHER

Ο CALLIGRAPHER είναι ένα παλαιότερο εξειδικευμένο προσαρμοζόμενο σύστημα επεξεργασίας κειμένου για ΑμΕΑ (για τα πρώτα στάδια εκμάθησης της γραφής και περιπτώσεις ειδικών δυσκολιών). Αποσκοπεί στη στήριξη του μαθητή από το στάδιο της δημιουργίας συνδυασμών γραμμάτων, στη δημιουργία συλλαβών, λέξεων, φράσεων, προτάσεων, έως και τη γραφή κειμένου με πληκτρολόγιο. Το σύστημα απευθύνεται σε μικρά, κυρίως παιδιά, που είναι στο στάδιο της εκμάθησης της γραφής. Ο CALLIGRAPHER αναπτύχθηκε για ΗΥ με σκοπό να υποστηρίξει το έργο του δασκάλου στη δημιουργία διδακτικών ενοτήτων εξελικτικής αντιμετώπισης της γραπτής έκφρασης, σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη γραφή mouse, trackball ή και απλοί διακόπτες προσαρμοσμένοι στις ιδιαιτερότητες του μαθητή.

SPEECH ACTIVATED TELEPHONE (SAT)

Το Speech Activated Telephone (SAT) είναι ένα σύστημα που χρησιμοποιείται για τον χειρισμό τηλεφωνικής συσκευής μέσω αναγνώρισης ομιλίας. Σχεδιάστηκε με σκοπό την απεξάρτηση από την αναγκαιότητα χρήσης των χεριών για την αναγκαιότητα χρήσης των χεριών για τον έλεγχο των λειτουργιών της τηλεφωνικής συσκευής. Η αναγνώριση ομιλίας που χρησιμοποιεί το σύστημα εξαρτάται από τον ομιλητή, αφορά μεμονωμένες λέξεις και είναι περιορισμένου λεξιλογίου. Ο χρήστης μπορεί να επιλέγει τα ψηφία του τηλεφώνου που επιθυμεί, να καλεί αυτόματα έναν αριθμό τηλεφώνου που έχει καταχωρήσει σε έναν κατάλογο στη μνήμη ή ακόμη να επιλέγει άλλες λειτουργίες, όπως την επανάληψη της τελευταίας κλήσης. Η συσκευή είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί από διαφορετικές ομάδες χρηστών όπως: κινητικά ανάπηρα άτομα, άτομα προχωρημένης ηλικίας με περιορισμένες δυνατότητες μετακίνησης, άτομα που βρίσκονται σε ακινησία εξαιτίας ατυχήματος ή για άλλους λόγους υγείας, μικρά παιδιά, που δεν έχουν μάθει ακόμη να κάνουν χρήση του τηλεφώνου, σε περίπτωση ανάγκης, προσωπικό σε εξελιγμένα περιβάλλοντα γραφείου. Το σύστημα υποστηρίζει τη φιλικότητα προς το χρήστη με αισθητικά και λειτουργικά σχεδιασμένα πλήκτρα που απεικονίζουν γραφικά, λεκτικά ή και σε συνδυασμό το νόημα της κάθε λειτουργίας. Τα πλήκτρα είναι ιεραρχημένα σε επίπεδα που αντιστοιχούν στα στάδια λειτουργίας. Το SAT αναπτύχθηκε για προσωπικό ΗΥ. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη σχεδίαση της γραφικού τρόπου αλληλεπίδρασης του χρήστη με τον ΗΥ.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΝΤΠ ΓΙΑ ΚΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ [ΙΣΤΑΜΕ]

Το Ινστιτούτο Στρατηγικών & Αναπτυξιακών Μελετών Ανδρέας Παπανδρέου [ΙΣΤΑΜΕ] έχει αναπτύξει μία εφαρμογή σε CD-ROM (ψηφιακός δίσκος) με τον τίτλο: «Το Παρελθόν μας είναι το Παρόν τους (Η δημοκρατία ενάντια στο ρατσισμό)» που διαπραγματεύεται θέματα κοινωνικού αποκλεισμού οικονομικών μεταναστών. Στο CD-ROM ο χρήστης μπορεί να περιηγηθεί, με εικόνες και video στην ιστορία των Ελλήνων ως οικονομικών μεταναστών στις δυτικές χώρες (κυρίως στις ΗΠΑ), να παρακολουθήσει μαρτυρίες ανθρώπων μεταναστών εκείνης της εποχής και αντίστοιχα σημερινών οικονομικών μεταναστών από χώρες του τρίτου κόσμου και γειτονικές που ζουν στην Ελλάδα σήμερα, σε καθεστώς κυρίως παρανομίας. Επίσης στο CD-ROM υπάρχει η δυνατότητα με τη μορφή παιχνιδιού να ανιχνεύσει ο χρήστης τις δικές του στάσεις και στερεότυπες αντιλήψεις γύρω από το θέμα.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΝΤΠ ΓΙΑ ΑμΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ - ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ –
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ – ΜΗΧΑΝΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙ-
ΚΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ [ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ]

Επικεφαλής Εργαστηρίου: Κωνσταντίνος Στεφανίδης

Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Εργαστηρίου Επικοινωνίας Ανθρώπου - Μηχανής και Υποστηρικτικής Τεχνολογίας (ΕΑΜ & ΥΤ) του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΠ-ΙΤΕ) στοχεύουν στην διευκόλυνση της ανάπτυξης διαδραστικών εφαρμογών και τηλεματικών υπηρεσιών, οι οποίες να είναι προσβάσιμες, εύχρηστες και αποδεκτές από όλους τους πολίτες στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Οι δραστηριότητες του Εργαστηρίου βασίζονται στις αρχές της «*Σχεδίασης για Όλους*» και της «*Καθολικής Προσβασιμότητας*». Τα αποτελέσματα αυτών των δραστηριοτήτων έχουν συνεισφέρει στη διεθνή βιβλιογραφία την έννοια των «*Διεπαφών Χρήσης για Όλους*», καθώς και ένα Πλαίσιο Ανάπτυξης Ενοποιημένων Διεπαφών Χρήσης (μεθοδολογίες και εργαλεία) οι οποίες χαρακτηρίζονται από την ιδιαίτερη ικανότητά τους για στατική και δυναμική προσαρμογή στις ατομικές ικανότητες, δεξιότητες, απαιτήσεις και προτιμήσεις του χρήστη. Επιπλέον, διεξάγεται έρευνα σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, η οποία στοχεύει στην επέκταση και επαύξηση των συμβατικών μεθόδων διαλογικής επικοινωνίας και τεχνικών εισόδου / εξόδου, για την παροχή προηγμένων αρχιτεκτονικών διεπαφών χρήσης και εναλλακτικών μεταφορών αλληλεπίδρασης. Ο απώτερος στόχος είναι η υποστήριξη της προσβασιμότητας σε, και η διαλογική επικοινωνία υψηλής ποιότητας με, διαδραστικές εφαρμογές και τηλεματικές υπηρεσίες, για όλους τους πολίτες.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην υποστήριξη της ενσωμάτωσης και της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης των ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω της αξιοποίησης των νέων δυνατοτήτων που προσφέρουν οι συνεχείς εξελίξεις των τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Αυτό

επιτυγχάνεται με την ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών και τηλεματικών υπηρεσιών, οι οποίες προάγουν την ανεξάρτητη διαβίωση, την διαπροσωπική επικοινωνία, την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες. Επιπλέον, αναπτύσσονται υποδείξεις και τεχνικές οδηγίες, οι οποίες επιτρέπουν στους δημιουργούς εφαρμογών και τηλεματικών υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος να λάβουν υπόψη τους τις απαιτήσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Πρόσφατα αποτελέσματα του εργαστηρίου περιλαμβάνουν:

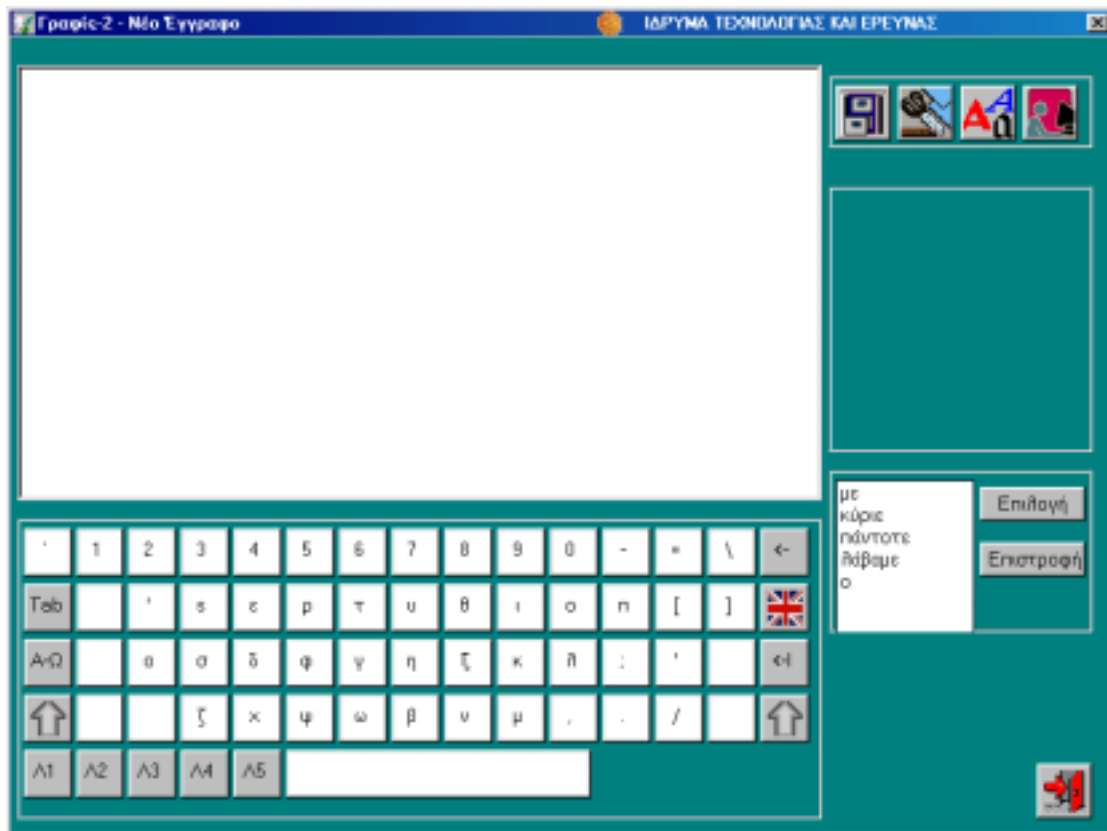
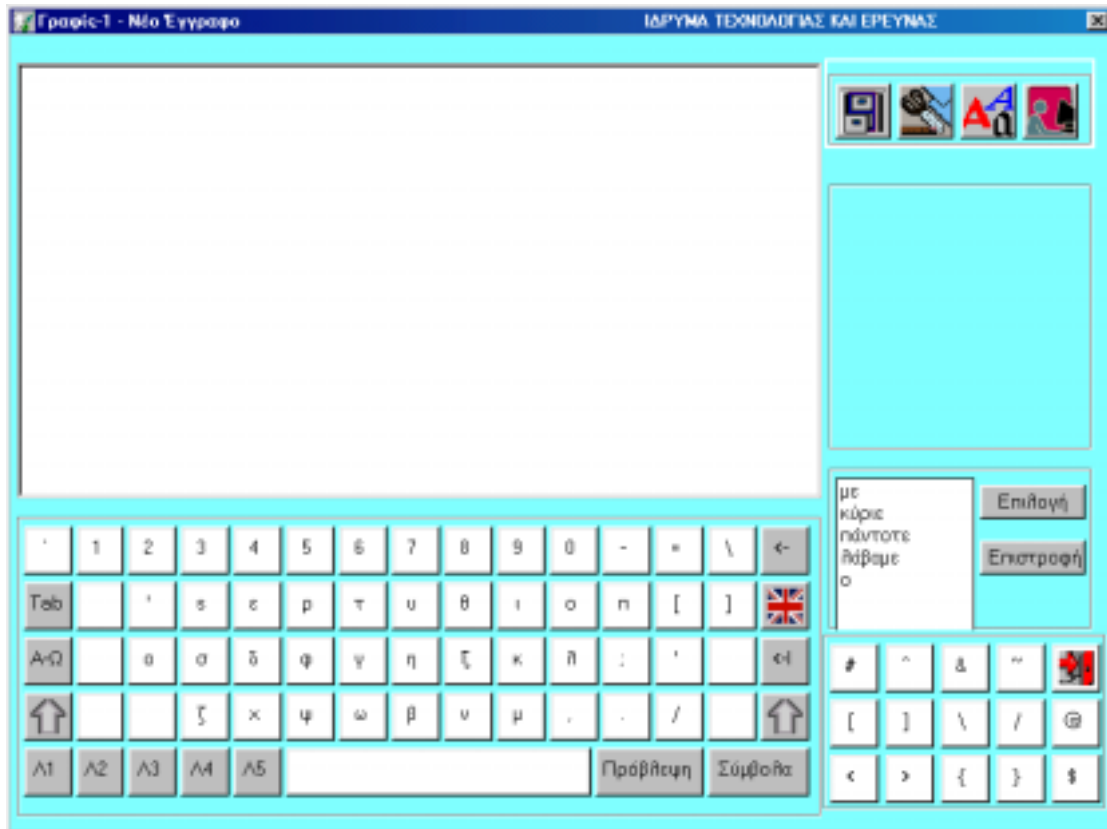
- Το Ενοποιημένο Περιβάλλον Ανάπτυξης Διεπαφών Χρήσης (Unified User Interface Development Environment), το οποίο περιλαμβάνει ένα σύνολο από εργαλεία, μεθόδους και τεχνικές για την σχεδίαση, υλοποίηση και αξιολόγηση στατικά και δυναμικά προσαρμοζόμενων και «ευφύων» διεπαφών χρήσης διαλογικών εφαρμογών και υπηρεσιών, οι οποίες είναι προσβάσιμες και εύχρηστες από όλους τους πιθανούς χρήστες (συμπεριλαμβανομένων ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες).
- Συστήματα Διαχείρισης Διεπαφών Χρήσης (User Interface Management Systems) που υποστηρίζουν εναλλακτικές μορφές διαλογικής επικοινωνίας [(i). HOMER UIMS; (ii) I-GET UIMS].
- Μια Ενοποιημένη Εφαρμογή Πλοήγησης στον Παγκόσμιο Ιστό, η οποία υποστηρίζει παραδοσιακές και ειδικές λειτουργίες πλοήγησης για όλους τους πιθανούς χρήστες (συμπεριλαμβανομένων τυφλών, ατόμων με κινητικά προβλήματα, έμπειρους και άπειρους χρήστες, κλπ) και σε διαφορετικά περιβάλλοντα χρήσης [AVANTI Unified Browser].
- Εργαλεία υποστήριξης για την σχεδίαση και αξιολόγηση διεπαφών χρήσης, σύμφωνα με διαθέσιμες οδηγίες και κανόνες προσβασιμότητας και ευχρηστίας [(i) DESIGN-AID; (ii) USE-IT; (iii) SHERLOCK].
- Ειδικές εφαρμογές, συστήματα και προγραμματιστικές βιβλιοθήκες που διευκολύνουν την πρόσβαση τυφλών ατόμων σε γραφικές διεπαφές χρήσης [(i) INTERACT; (ii) CONFIG; (iii) COMMONKIT; (iv) HAWK; (v) Πλοηγός ΕΣΤΙΑ για τυφλούς χρήστες].

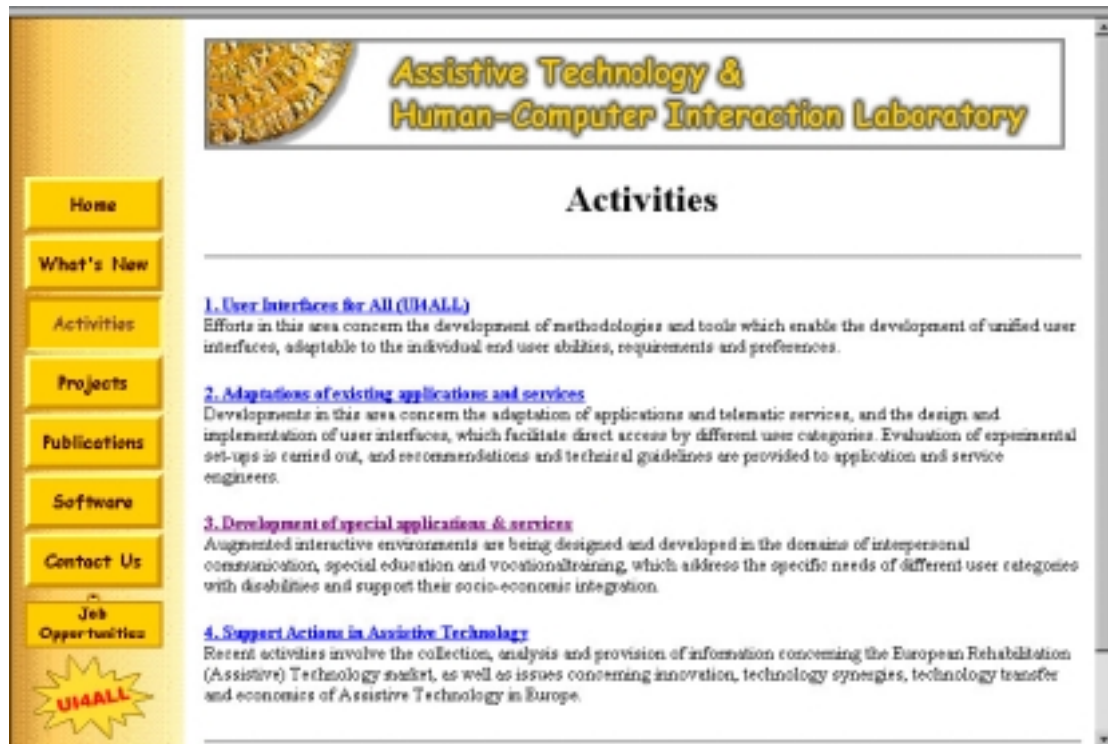
- Ειδικές εφαρμογές, συστήματα και προγραμματιστικές βιβλιοθήκες που διευκολύνουν την πρόσβαση ατόμων με κινητικά προβλήματα στα άνω άκρα, σε γραφικές διεπαφές χρήσης [(i) SCANLIB; (ii) Πλοηγός ΕΣΤΙΑ για χρήστες με κινητικά προβλήματα].
- Ειδικές εφαρμογές οι οποίες διευκολύνουν την εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες [(i) Ειδικό Εκπαιδευτικό Λογισμικό ΑΡΙΘΜΟΥΛΗΣ; (ii) Ειδικός Κειμενογράφος ΓΡΑΦΙΣ; (iii) Ειδική Ταμιακή Μηχανή].
- Εργαλεία λογισμικού για την υποστήριξη της ανάπτυξης Βοηθημάτων Διαπροσωπικής Επικοινωνίας [(i) COMMUNICATOR; (ii) UVDM].

Το Εργαστήριο ΥΤ & ΕΑΥ συμμετέχει επίσης σε διεθνή έργα υποστήριξης και συνοδευτικές δράσεις (support / horizontal actions) σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων μελετών για την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας στον τομέα της Υποστηρικτικής Τεχνολογίας καθώς και δραστηριότητες προτυποποίησης στους τομείς της Προσβασιμότητας στον Παγκόσμιο Ιστό και της Επικοινωνίας Ανθρώπου - Υπολογιστή.

ΕΡΕΥΝΑ: «Οι Νέες Τεχνολογίες και η Επαγγελματική Συμβουλευτική των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και των Ατόμων που Κινδυνεύουν από Κοινωνικό Αποκλεισμό»

Assistive Technology & Human-Computer Interaction Laboratory

Activities

[Home](#)
[What's New](#)
[Activities](#)
[Projects](#)
[Publications](#)
[Software](#)
[Contact Us](#)
[Job Opportunities](#)

1. User Interfaces for All (UI4ALL)
Efforts in this area concern the development of methodologies and tools which enable the development of unified user interfaces, adaptable to the individual end user abilities, requirements and preferences.

2. Adaptations of existing applications and services
Developments in this area concern the adaptation of applications and telematic services, and the design and implementation of user interfaces, which facilitate direct access by different user categories. Evaluation of experimental set-ups is carried out, and recommendations and technical guidelines are provided to application and service engineers.

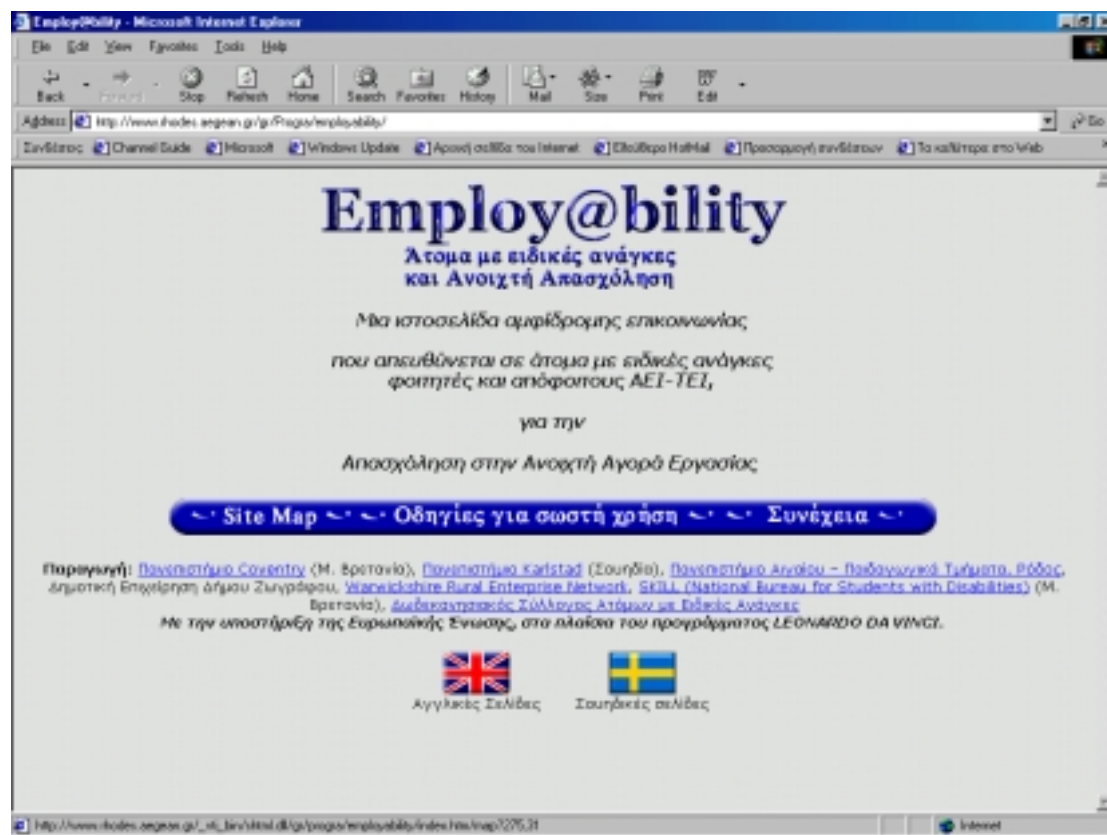
3. Development of special applications & services
Augmented interactive environments are being designed and developed in the domains of interpersonal communication, special education and vocational training, which address the specific needs of different user categories with disabilities and support their socio-economic integration.

4. Support Actions in Assistive Technology
Recent activities involve the collection, analysis and provision of information concerning the European Rehabilitation (Assistive) Technology market, as well as issues concerning innovation, technology synergies, technology transfer and economics of Assistive Technology in Europe.

UI4ALL

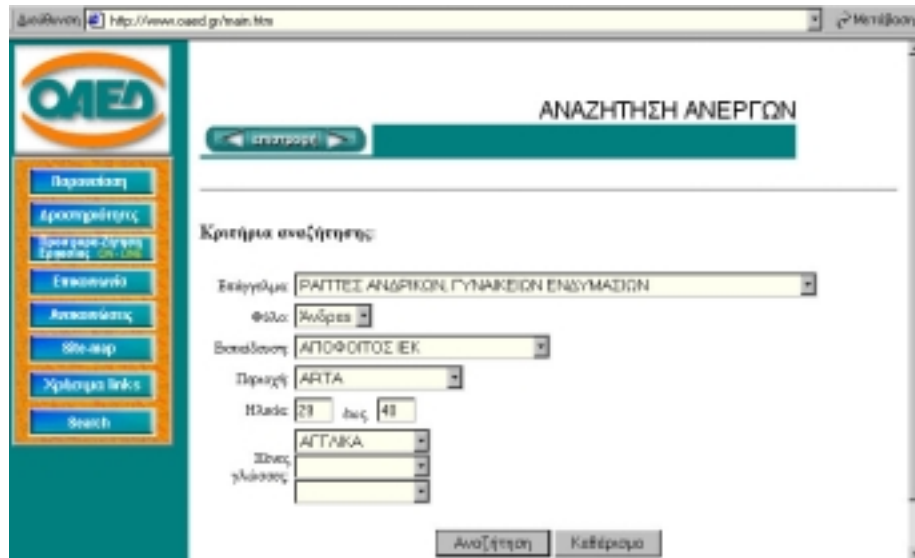
ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Παρακάτω παραθέτουμε χρήσιμες διευθύνσεις πηγών πληροφόρησης που σχετίζονται με θέματα Επαγγελματικής Συμβουλευτικής για ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ στην Ελλάδα.

www.rhodes.aegean.gr/gr/Progra/employability/

ΕΡΕΥΝΑ: «Οι Νέες Τεχνολογίες και η Επαγγελματική Συμβουλευτική των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και των Ατόμων που Κινδυνεύουν από Κοινωνικό Αποκλεισμό»

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://www.oaed.gr/train.htm>. The page title is "ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΑΝΕΡΓΩΝ" (Job Search). On the left, there is a vertical menu with buttons for "Παρακολούθηση", "Ερωτηματολόγιο", "Επιμορφωτικές Προσφορές", "Επαγγελματικό Αποκατάσταση", "Site-map", "Χρήσιμα links", and "Search". The main content area is titled "Κριτήρια αναζήτησης:" (Search Criteria:). It contains several dropdown menus and input fields: "Επάγγελμα:" (Occupation) set to "ΡΑΠΤΕΣ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ", "Φύλο:" (Gender) set to "Άνδρας", "Εκπαίδευση:" (Education) set to "ΔΙΠΛΩΜΟΤΟΣ ΙΕΚ", "Παράρτη:" (Branch) set to "ΑΡΤΑ", "Ηλικία:" (Age) with "από:" (from) set to "23" and "έως:" (to) set to "48", "Περιοχή:" (Region) set to "ΑΤΤΙΚΑ", and "Συνταξιοδότηση:" (Pension status) set to "Χωρίς συνταξιοδότηση". At the bottom of the form are two buttons: "Αναζήτηση" (Search) and "Καθίσταμα" (Clear).

www.oaed.gr

www.disabled.gr

ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΩΡΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

για τους ανθρώπους με αναπηρίες, με ειδικές ανάγκες, για την ειδική εκπαίδευση και την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

4ο Τεύχος, 16 Ιουλίου 2000

Εκδίδεται από το Disabled Hellas <http://www.disabled.gr/> email info@disabled.gr και αποστέλλεται με email.

Το ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΩΡΑ είναι εταιρεία μη κερδοσκοπική υποστηρικτική. Διευθύνεται από ανθρώπους που ζουν κάτω από συνθήκες αναπηρίας. Η ταχυδρομική διεύθυνση είναι: ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΩΡΑ (Νίκος Βουλγαρόπουλος), 3ης Σεπτεμβρίου 30, 54636 Θεσσαλονίκη, τηλ. (031) 211915, fax (031) 968178, email info@disabled.gr

Διαβάστε το αυτό το Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο μαζί με τις φωτογραφίες του online στο <http://www.disabled.gr/gr-arts/newsletter04.htm> ή εάν το προτιμάτε σε αρχείο Word και με τις φωτογραφίες του διαβάστε το στο <http://www.disabled.gr/gr-arts/newsletter04.doc>

Ο ΤΥΦΛΟΣ

Ένα νέο βιβλίο ανέβηκε στο <http://www.disabled.gr/> Τίτλος του είναι «Ο Τυφλός» του Ντέιβιντ Χέρμπερ Λώρενς σε μετάφραση Παναγιώτη Σκούρτη, email panskou@x-treme.gr Μπορείτε να το διαβάσετε online στο <http://www.disabled.gr/gr-arts/otyflos01.html> Εάν θέλετε να διαβάσετε και τα άλλα βιβλία της συλλογής δείτε το <http://www.disabled.gr/gr-arts/books01.htm>

Meeting Room

Ένα νέο meeting room έχει δημιουργήσει ο Γιώργος Πετρόπουλος στο

<http://www.geocities.com/gepetro/Meet.html>

ΑΡΧΕΙΟ

Στο <http://www.disabled.gr/> έχει δημιουργηθεί η μεγαλύτερη βιβλιοθήκη με 870 περίπου τίτλους βιβλίων και άρθρων στα ελληνικά και στα αγγλικά.

Η βιβλιοθήκη είναι προσπελάσιμη στο <http://www.disabled.gr/books.html> και μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από ανθρώπους με αναπηρίες.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ

Ζητούνται βοηθοί, συνοδοί, νοσηλευτές και νοσηλεύτριες για την υποστήριξη των καθημερινών αναγκών δραστήριων ανθρώπων με αναπηρίες από όλη την Ελλάδα.

Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στο (031) 211915 ή στείλτε email στο info@disabled.gr

Για να μάθετε περισσότερα για αυτή την εργασία και τον τρόπο που οργανώνεται διαβάστε το <http://www.disabled.gr/lavda>

Βοηθοί αναπήρων

Περισσότερα για το ζήτημα ΒΟΗΘΟΙ και αναπηρία μπορείτε να διαβάσετε στο <http://www.disabled.gr/gr-arts/0help01.htm>

Επίσης έχουν συγκεντρωθεί πολλά links στο <http://www.disabled.gr/pca.html>

Αλήθεια, η βοήθεια στο σπίτι από επαγγελματίες βοηθούς και η διαθεσιμότητα εκπαιδευμένων βοηθών είναι ένα κρίσιμο ζήτημα επιβίωσης. Κάποια στιγμή θα πρέπει να πάρουμε δραστικά μέτρα. Το κυριότερο όμως είναι να συμβάλλουμε στην προετοιμασία των ελλήνων και των ελληνίδων με αναπηρίες να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαρκή προσπάθεια για τη βελτίωση των συνθηκών και των όρων ζωής τους.

Heather Mills

VOICE - ΦΩΝΗ, των Heather Mills, Paul McCartney, Νίκος Πατρελάκης.

<http://www.disabled.gr/gr-arts/zei04.html> Απόδοση στα Ελληνικά: Μαίρη Ζέη, <http://www.disabled.gr/gr-arts/zei00.html> email: maryzeh@hol.gr

Εάν γνωρίζετε αγγλικά γραφτείτε συνδρομητές στη Heather Mills Mailing List <http://www.egroups.com/group/heather-list>

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Επειδή το <http://www.disabled.gr/> περιλαμβάνει 850+ αρχεία κειμένων, άρθρων και βιβλίων, γι' αυτό εάν ψάχνετε κάτι συγκεκριμένο προτιμείστε την αναζήτηση με λέξεις κλειδιά στο <http://www.disabled.gr/search.htm> αφού διαβάσετε τις οδηγίες.

NEWSLETTER:

Εάν θέλετε να ενημερώνεστε συνεχώς για όλα όσα συμβαίνουν στο <http://www.disabled.gr/> τότε γραφτείτε συνδρομητές στο <http://www.disabled.gr/newsletter.html>

Στο newsletter θα μπορείτε να μαθαίνετε όλες τις νέες δραστηριότητες του ελληνικού internet. Το newsletter αποστέλλεται με email μία φορά την εβδομάδα.

MAILING LIST DISABLED:

Στο <http://www.disabled.gr/> έχει δημιουργηθεί μία λίστα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με 120 περίπου συνδρομητές από την Ελλάδα, την Κύπρο και το εξωτερικό.

Για να μάθετε περισσότερα αλλά και για να γραφτείτε συνδρομητές στη λίστα DISABLED κάντε κλικ στο <http://www.disabled.gr/maillinglist.html>
Η λίστα DISABLED είναι η μεγαλύτερη ελληνική λίστα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για τα ζητήματα των ανθρώπων με αναπηρίες και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

EMAIL DISABLED.GR:

Εάν ζείτε κάτω από συνθήκες αναπηρίες το <http://www.disabled.gr/> έχει τη δυνατότητα να σας δώσει μόνιμο email που να τελειώνει σε @disabled.gr λ.χ. pavlos@disabled.gr

Μπορείτε να διαβάζετε τα μηνύματά σας online στο <http://mail.disabled.gr:4096/> αφού βέβαια ειδοποιήσετε το info@disabled.gr να ανοίξει ένας λογαριασμός.

Εάν θέλετε ένα τέτοιο email ζητήστε το από το info@disabled.gr

Για να διαβάσετε και τα προηγούμενα τεύχη του δελτίου πηγαίετε στο

<http://www.disabled.gr/gr-arts/newsletter.html>

για να γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο πηγαίετε στο

<http://www.disabled.gr/newsletter.html>

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σήμερα οι επιστήμονες της Πληροφορικής έχουν, λόγω των τεράστιων δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνολογία των ΗΥ και των τηλεπικοινωνιών, τεράστια κοινωνική ευθύνη και σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσαμε να δικαιολογήσουμε την αποστασιοποίησή τους από ενδεχόμενη αρνητική εκμετάλλευση σε βάρος του ανθρώπου, των δυνατοτήτων αυτής της τεχνολογίας. Αντίθετα η ανάπτυξη και η διάδοση υποστηρικτικής τεχνολογίας για ανάπηρα άτομα πρέπει να έχει πρώτη προτεραιότητα και να ενθαρρύνεται ουσιαστικά από το Κράτος Πρόνοιας και τις Επιχειρήσεις (ΝΤΠ & Ανάπηρα Άτομα, 1991).

Η κοινή διαπίστωση είναι ότι οι γνώσεις και οι δυνατότητες, μεθοδολογικές και τεχνικές, που σήμερα είναι διαθέσιμες στο πεδίο των ΝΤΠ για τα ΑμΕΑ αξιοποιούνται σε περιορισμένο βαθμό και η εφαρμογή των όποιων δυνατοτήτων εμποδίζεται τόσο από παράγοντες δομών και συνεργασιών όσο και από οικονομικές δυσκολίες.

Στο ευρωπαϊκό επίπεδο η συλλογή και ανταλλαγή εμπειρίας και πληροφόρησης είναι περιορισμένη και συχνά προβληματική. Άλλωστε στο ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να επισημάνουμε και τις γλωσσικές και πολιτιστικές διαφορές οι οποίες λειτουργούν ως μειονέκτημα με αποτέλεσμα πολλές καινοτομίες που έχουν κατακτηθεί σε μία χώρα να μη μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες χώρες.

Πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι η αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων που παρέχουν οι ΝΤΠ προϋποθέτει συνεργασία μεταξύ:

- επαγγελματικών ομάδων
- εκπαιδευτικών δομών - σχολικών μονάδων
- ινστιτούτων έρευνας – ερευνητικών ομάδων
- τμημάτων του δημοσίου
- δημοσίου και ιδιωτικού τομέα

Ιδιαίτερα στον ελλαδικό χώρο η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων τηλεκπαίδευσης, τηλενημέρωσης και τηλεκαθοδήγησης στα άτομα αυτά είναι σχετικά περιορισμένη έως ανύπαρκτη, παρά το γεγονός ότι το επίπεδο των γνώσεων στον τομέα της τηλεματικής και ειδικότερα των τεχνολογιών Internet και πολυμέσων είναι ιδιαίτερα υψηλό και βελτιώνεται συνεχώς. Μέχρι σήμερα καμιά οργανωμένη προσπάθεια δεν έχει γίνει προκειμένου να μελετηθεί, να σχεδιαστεί και να αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κατάρτισης μέσω νέων τεχνολογικών μεθόδων στα άτομα με ειδικές ανάγκες ή στα λεγόμενα κοινωνικώς αποκλεισμένα άτομα. Τόσο το Internet όσο και οι λοιπές εφαρμογές τηλεματικής και πολυμέσων χρησιμοποιούνται στη χώρα μας ελάχιστα έως καθόλου για τον σκοπό αυτό.

Για να μπορέσουν να λειτουργήσουν οι νέες αυτές διαδικασίες επαγγελματικής συμβουλευτικής για ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο να γίνουν:

Στο επίπεδο της κατάρτισης και του επαγγελματικού προσανατολισμού:

- κατηγοριοποίηση των διαφόρων ομάδων ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ με βάση τις ιδιαιτερότητες τους και τις ιδιαίτερες/ ειδικές ανάγκες τους
- καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και του τρόπου επαγγελματικής προετοιμασίας των ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ με βάση την παραπάνω κατηγοριοποίηση, στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- δημιουργία και παραγωγή ειδικών βοηθημάτων (βιβλία, CD-ROMs κ.ά.) για την υποστήριξη διαδικασιών επαγγελματικής συμβουλευτικής για ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ
- μελέτη εφαρμογής νέων εξειδικευμένων τρόπων διεξαγωγής επαγγελματικής συμβουλευτικής για άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό

- μελέτη της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής και οργάνωσης για την πραγματοποίηση διαδικασιών τηλεεκπαίδευσης – τηλεκατάρτισης και τηλεσυμβουλευτικής από τα ΚΕΣΥΠ/ ΓΡΑΣΕΠ και άλλους ανάλογους χώρους
- δημιουργία βάσεων δεδομένων στα ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ σε θέματα υποστηρικτικών υπηρεσιών ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ
- μελέτη και η πραγματοποίηση διαφόρων εφαρμογών τηλεεργασίας σε άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό
- διερεύνηση της αποδοχής των νέων αυτών (εξειδικευμένων) τρόπων διεξαγωγής του επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής τόσο από τη μαθητική όσο και από τη διδακτική κοινότητα
- ενημέρωση – εκπαίδευση/ επιμόρφωση και ενεργοποίηση των μελών οικογενειών των ατόμων αυτών

Στο επίπεδο της επαγγελματικής αποκατάστασης:

- μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας - δημιουργία και στελέχωση, πιλοτικών εκπαιδευτικών επιχειρήσεων – τηλεκέντρων που θα χρησιμοποιηθούν για δοκιμαστικές εφαρμογές τηλεεργασίας από άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό
- μελέτη για την ανίχνευση δυνατότητας συνεργασίας των πιλοτικών εκπαιδευτικών επιχειρήσεων – τηλεκέντρων με επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται ή εμπλέκονται με οποιοδήποτε τρόπο με την τηλεεργασία
- ευαισθητοποίηση, σωστή πληροφόρηση, ενημέρωση καθώς και άρση των προκαταλήψεων των εργοδοτών ως προς την πρόσληψη ατόμων με ειδικές ανάγκες ή ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό (στην κατεύθυνση αυτή αναγκαίος κρίνεται ένας οδηγός πληροφόρησης του εργοδότη για ΑμΕΑ και ΚΑΠΑ)

- μελέτη του τρόπου διασύνδεσης μεταξύ των φορέων επαγγελματικού προσανατολισμού και των φορέων επαγγελματικής αποκατάστασης που παρέχουν υπηρεσίες στα άτομα με ειδικές ανάγκες και τα άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό
- έκδοση οδηγού δικαιωμάτων και ευκαιριών – διευκολύνσεων (εκπαίδευσης - κατάρτισης και επαγγελματικής αποκατάστασης) για άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό

Στο επίπεδο της εκπαίδευσης των στελεχών:

Η κατάρτιση των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις λειτουργίες του θεσμού ΣΕΠ (δάσκαλοι Ειδικής Αγωγής, Σύμβουλοι ΣΕΠ, Ειδικοί της Πληροφόρησης, Λειτουργοί ΓΡΑΣΕΠ) στις ΝΤΠ είναι βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή κάθε πολιτικής στον τομέα αυτό.

Μια τέτοια κατάρτιση θα πρέπει να αποσκοπεί στην ουσιαστική επιμόρφωση σε τεχνολογικά θέματα και σε θέματα ψυχοπαιδαγωγικής και ειδικής αγωγής, σε ενημέρωση σχετικά με τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα της περιοχής και τις εφαρμογές τους και, το κυριότερο, εξάσκηση στη χρήση λογισμικού.

Για το σκοπό αυτό θα ήταν σκόπιμο:

- Να γίνουν σεμινάρια ενημέρωσης για τις δυνατότητες αλλά και τους περιορισμούς των ΝΤΠ στο χώρο της εκπαίδευσης και κατάρτισης των ΑμΕΑ.
- Να υπάρξει ενημέρωση και μεταφορά τεχνογνωσίας από τις αντίστοιχες προσπάθειες άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος παραδίδουμε την εργασία αυτή με την ελπίδα πως θα βοηθήσει σε κάποιο βαθμό στην προβληματική που αναπτύσσεται πάνω στα θέματα των ΝΤΠ και των εφαρμογών τους για ΑμΕΑ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού (1990). *Πρόγραμμα Ερευνών Αποδημίας – Παλιννόστησης*. Αθήνα.

Γεώργας, Δ., & Παπαστυλιανού, Α., (1993). *Επιπολιτισμός Ποντίων και Βορειοηπειρωτών στην Ελλάδα. Ψυχολογικές Διεργασίες Προσαρμογής*. Αθήνα, Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού.

Έμκε-Πουλοπούλου (1986). *Προβλήματα Μετανάστευσης- Παλιννόστησης*. Αθήνα, Ινστιτούτο Μελέτης της Ελληνικής Οικονομίας, Ελληνική Εταιρεία Δημογραφικών Μελετών.

Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (1992). *Για την Αλληλεγγύη στην Ευρώπη. Εντατικοποίηση της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού, προώθηση της ένταξης*. Βρυξέλλες [ΚΟΜ(92), 542 τελικό σελ. 3].

Ερμηνευτική Περιγραφή των 16 Παραγόντων της προσωπικότητας, (1999). *The Sixteen Personality Factor Questionnaire*, Αθήνα, ISON-PsychoMetrica Ltd.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1997). *Ζωή και εργασία στην κοινωνία των πληροφοριών: πρώτα ο άνθρωπος*. Λουξεμβούργο.

Καλαντζή-Αζίζι, Α., Σιδέρη-Ζώνιου, Α., (1996). *Προκαταλήψεις και Στερεότυπα, Δημιουργία και Αντιμετώπιση*. Αθήνα, ΥΠΕΠΘ-ΓΓΛΕ.

Κασιμάτη Κ., (1992). *Πόντιοι μετανάστες από την πρώην Σοβιετική Ένωση: Κοινωνική και οικονομική τους ένταξη*. Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού.

Μάρκου Π.Γ., (1996). *Η πολυπολιτισμικότητα της Ελληνικής Κοινωνίας. Η διαδικασία διεθνοποίησης και η αναγκαιότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. Αθήνα, ΥΠΕΠΘ-ΓΓΛΕ.

Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Ανάπηρα Άτομα (1991). *Πρακτικά Διεθνούς Συνδιάσκεψης*, (Αθήνα, 21 – 22 Σεπτεμβρίου 1991, Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών), Συνδιοργάνωση: ΕΠΥ [Ελληνική Εταιρία Επιστημόνων Πληροφορικής] – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ / ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΥΚΛΕΙΑ, Αθήνα, ΕΠΥ.

Σιδέρη-Ζώνιου, Α., (1991). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους*. Αθήνα, Βιβλιονομία

Σιδηροπούλου - Δημακάκου Δ., (1992). *Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός για την Ένταξη των Γυναικών στη Νέα Αγορά Εργασίας της Ενωμένης Ευρώπης του 2000*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Συμβουλευτικής- Προσανατολισμού. Αθήνα.

European Commission, 1997. Report: *Accomplishing Europe through education and training*.

Maass A., & Clark R.D., (1984). The hidden impact of minorities: fourteen years of minority influence research. *Psychological Bulletin*.

Room G., (1992). *Agencies, Institutions and Programmes: Their Interrelationships and Coordination in the Administration of Social Exclusion*. Working paper for the EC Observatory on Social Exclusion.

Χαρούπιας, Α., Π. (1993): Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας σε παιδιά με σοβαρές δυσκολίες ομιλίας με τη χρήση του συστήματος BLISSYMBOLICS και την υποστήριξη των νέων τεχνολογιών πληροφορικής. (Διδακτορική Διατριβή), Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα ΦΠΨ, Αθήνα

